

MAGYAR NÉPLAP

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Megjelenik minden pénteken 16 oldal terjedelemmel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VIII. ker., Práter-utca 44. sz.

Előfizetési ára külön:		Szerkesztik:	Mezőgazdával együtt:	
Egész évre	1.80	LEPSÉNYI MIKLÓS és NÉMETH GELLÉRT.	Egész évre	3.—
Fél évre	—95		Fél évre	1.50
Negyed évre	—50		Negyed évre	—80
Egyes szám ára 4 kr.			Egy poltisor hirdetés ára 10 kr.	

Apácák a karzaton.

Keresztények! csak keresztényeknél vásároljatok!

Kapuzárás.

Az első ülésnek vége. A képviselőház kapui bezárultak. A képviselők megkapták a régóta epedett vakációt. Itt hagyhatják a főváros fülledt levegőjét s időt fordíthatnak arra is, hogy kimerült idegeiket egy kissé helyre hozzák.

Érdekes volt, hogy már az utolsó ülésre alig jött össze annyi képviselő, amennyi a Ház határozatképességéhez szükséges; a kormány-párt nagy mezeje kopár volt, az ellenzék tagjai is már előbb megugrottak; de a néppárt majdnem teljes számban volt jelen még az utolsó ülésen is. Ott volt helyén, mintha csak azt akarta volna jelezni, dacára hogy a munkából legjobban kivette a maga részét, dacára hogy mindig ő állt az előrs veszedelmes pontjain, dacára hogy a legnagyobb tüzet öneki kellett kiállania s a legtöbb nyíl őt érte: azért se meg nem törött, se el nem csüggedt, se kedvét nem veszítette; sőt még a fáradság se látszott rajta, mely a többi pártokat már majdnem végelgyöngülésbe dönté. Egyedül a néppárt volt kitartó maga. Egyedül a néppárt nem esengett szünnapokért. Egyedül a néppárt lett volna kész tovább is tárgyalni.

Valóban az a kis párt teljes önérettel tekinthet vissza a most bezárt első ülés-szakra. Hisz onnét csak vigasztaló s magasztos integet feleje. Önérettel mutathat rá arra a derék munkára, melyet végzett. Büszke lehetne a nép pártjának működésére, bármelyik régi párt is.

Meg kell vallanunk, hogy ez a párt minden reményünket felülmulata.

Midőn bevonult a parlamentbe, bizonyos aggodással figyeltük. Tudván, hogy a nép nagy reményeket köt hozzá, bizony feltűnt, hogy e reményeket nem lesz képes beváltani s akkor a nép mindjárt megcsalatra véli magát. Csodálatos is! Az egész párt új emberekből áll. Csak egy van közöttük, ki a parlamenti küzdőtér tikaival már ismerős: *Asbóth János*. A többi talán soha nem is álmodott arról, hogy a parlamentbe is bemenjen. Idegenül, bátortalanul fogják ott magukat érezni. Gunyolódások, rágalmak érik s ők elvesztik kedvüket, vagy félelem vesz erőt rajtuk. A függöny mögé tekinthetvén, meglátják a rothadás undokságát, a liberalizmus gyalázata s az ő tiszta lelkök megundorodik a sok mocsoktól. Dürva támadások érik, üldözések nyilait röpitik feléjük s megtörnek. A szó erejét kellene a harcba vinniök, de a gyakorlat hiánya miatt nem tudnak érdeklődést kelteni. Ilyen és ehhez hasonló aggodalmak töltötték el lelkünket, midőn a Ház összeült s a néppárt bevonult a magyar parlamentbe. Napról-napra remegve fogtunk az országgyűlési rovat olvasásához, mindig attól félve, hátha valami olyan támadás érte a

néppártot, melyet nem tudott visszaverni s szégyenben maradt. Aggodásunk azonban napról-napra nagyobb bámulatra változott át. Hisz ezek csak időben ujoncok, de erőben régi katonák, kiknél ügyesebben senki se forgatja a kardot. Hisz ezeket nem nevetik ki, hanem megbámulják. Nyelvükön erő van, szavuk lángra gyujt, eszméik meglepnek és leláncolnak. Elveikhez hívek. Nem alkudoznak, nem pakliznak. Elveik árán nem akarnak kedvet találni. Keresztények mernek lenni ott is hol eddig mindig azt hangoztatták, hogy a vallásosság ügye nem oda való. Politikai beszédekben az evangéliumot hirdetik. A földi igazságok mellett az örök igazságoknak is hangot adnak. Minden törvényt Krisztus fényével igyekeznek megvilágítani. Szentélyé avatták a parlament termét, mely eddig istálló volt.

Ah! hisz ezek hősök! Hisz ezek apostolok! Csodát miveltek ők, mint hajdan a martirok, kik előtt a rájuk uszított vadak összegörnyedtek s lábukat nyalogatták. Ime, a tigrisek ketrecébe léptek s a tigrisek félve huzódnak félre! Bár morognak még, nem szívesen látják őket az ő birodalmukban, de harapni már nem mernek. Pedig de szívesen belekapnának a lábikrájukba!

Hálát adunk a mindenható Istennek, ki ily sikereket adott a nép pártfogójának, a néppártnak. Isten segítsége nélkül ennyit nem is értett volna el. Vele az Isten, kinek ügyeért küzd, azért van annyi ereje.

Áldja meg az Isten ezt a kis ujságot is, mely a néppárt eszméjét fölvetette, azt elterjesztette s annak támogatására az ország legműveltebb s legbecsületesebb népét megnyerte.

Arany rájárási kellene foglalni ezen lapnak minden számát, mert ez teremtette meg a néppártot.

A néppárt minden dicsősége, minden fénye erre a kis ujságra sugárzik vissza.

Ha a néppárt önfeláldozó küzdelme tud valaha jól eszközölni, az érdem ezé a kis lapé, e lap szerkesztője lesz mindig.*)

Szóval a néppárt oly becsületesen teljesítette földadatát, hogy hálátlanság nélkül lehetetlen tiszteletünket megvonni tőle.

Ne is vonjuk meg. Nagyon méltó rá.

Politikai hírek.

Szünet alatt. A képviselőház ajtaja zárva van s zárva is marad szeptember hó 27-dikéig. A képviselők szétrebbentek nyugodni. Sokat fáradtak megérdemlik a nyugalmat. A néppárt azonban még a szünnapokat se

*) Meg fog bocsátani a tisztelt cikkíró ur, hogy következő sorokat törölték. Mi semmit se tettünk, amivel elismerésre szolgáltunk volna rá.
S:erk.

nyugalomra fogja használni. A képviselőházi tárgyalások már nem kötik le idejét, tehát másutt akarja szolgálni a néppárt ügyét. Kimegy az országba a nép közé. Megkezdí ismét gyűléseit s így hintegeti programjának magját. Az első gyűlések augusztus hó 29 én lesznek s ettől fogva minden vasárnap 3—4 helyen tart gyűlést. Azt hisszük, a nép szívesen vesz erről a hírről tudomást. Hisz mindenütt szívesen hallgatták a néppárt szónokait.

A Kossuth-párt s a kormány. A Kossuth-párt mindig tagadja a kormány-párttal való szövetségét. Pedig erre újabb megint van egy adatunk. Molnár János interpelláció keretében azt kérdezte a miniszterelnök úrtól: szándékozik-e a polgári házasság s a felekezeti eltiltés elleni javaslatot nyújtani? mire a miniszter azt felelte, hogy nem szándékozik s azt nem is teszi meg. A feleletet aztán tudomásul vette a kormány-párt s a Kossuth-párt. Vagyis a Kossuth-párt megint a kormány-párttal szavazott. Jegyezzék ezt meg maguknak olvasóink, mert ebből láthatják, milyen ellensége a Kossuth-párt a kormány-pártnak. Csak színleg, de szívből nem.

Jól tették. Ezt mondta Polcner Jenő Kossuth-párti képviselő, midőn Mócsy Antal néppárti főpanaszolta, hogy elítéltek egy kath. papot, ki a polgári házasság ellen szót emelt s elítéltek egy másikat, ki a polgári házasság ellen írt. Pedig az igazságügyi miniszter ur szerint ily ítéletet nem volna szabad hozni, mert ezek csak a kérés formája ellen keltek ki, ami nem bűn. Erre Polcner Kossuth-párti azt kiáltotta: Jól tették, ha elítéltek őket! Hogyan? Jól tették, hogy ártatlan embereket ítélték el? Jól tették, hogy bűn nélkülieket börtönbe zártak? Hát ilyen a Kossuth-párt igazság-érzetete? Hát helyeselni tudja azt, amin föl kellene háborodni? Bizonyára csak azért helyesli, mert a kormány követte el. De ez újabb bizonyíték arra, hogy a Kossuth-párt és a kormány nagyon jól értik egymást. Ezt is jó lesz megjegyezni.

Országgyűlés.

— Augusztus 4. —

(A hazai pénzügyintézetek által kibocsátott némely kötvények biztosításáról.)

Ismét egy új törvényjavaslat, mely a bankokra és a bankároknak hasznos. De ami a bankár uraknak tetszik, az a népre káros. Tehát ez a javaslat is káros. A kormány azonban nem törődik a néppel. Ha a bankár urak meg vannak elégedve vele, akkor ő meg meg van elégedve az állapotokkal. Főszólatlak e javaslat ellen Károlyi Sándor gróf, Blaskovich Ferenc, Bartha Ödön, Lepsényi Miklós és Major Ferenc. E két utóbbi a néppárt részéről. A két néppárti képviselő különösen a telepítési intézkedéseket kifogásolta. A telepítési törvény nem intézkedik arról, hogy a parcellázás körül minő korlátok állítandók föl. Innét a sok visszaélés s a népnek nagyarányu megcsalása.

Interpellációk.

Dániel Ernő kereskedelmi miniszter és Percel Dezső belügyminiszter ma válaszoltak arra az interpellációra, melyet a budapesti téglagyárak munkásai sztrájkjában Rakovszky István, a lelkes néppárti képviselő intézett hozzájuk.

Olvasóink bizonyára emlékeznek még arra, hogy néhány hét előtt Budapesten az összes téglagyárak munkásai beszüntették a munkát, mert embertelen helyzetük orvoslását békés uton éveken át hiába sürgették; nem tudták elérni. Mintegy 15 ezer téglagyári munkás sztrájkolt ekkor. A képviselő urak rá se hederítettek a sztrájkoló munkásokra. A pártok nem tartották érdemesnek, hogy foglalkozzanak velük. Hisz azok csak szegény napszamosok voltak, kiknek még szavazati joguk sincs. Mit vesződjenek tehát vele? A fáradságot csak a szavazók érdemlik meg. Így gondolkozott a parlament minden pártja, — a néppárt kivételével. A néppárt nem a gazdagság és szavazati jog szerint becsüli meg az embert. A néppárt minden becületese embert egyformán tisztel, szeret és segít, ha szegény, ha gazdag. Nem tesz különbséget az emberek között, mert az ő mestere Jézus Krisztus se tett. Ép azért a koldusnak is szívesen pártját fogja. Tudja, hogy ez kötelessége, mert azért néppárt, hogy a népet, a legszegényebbet is pártfogolja.

A néppárt tehát midőn a téglagyári munkások sztrájkja kiütött, nem úgy tett mint a többi pártok, melyek egyet köptek az egész sztrájkra és a szegény munkásokra. A néppárt amint a sztrájkról tudomást vett, azonnal gyűlést tartott, hol a sztrájkoló munkások ügyét megbeszélés tárgyává tette. Elhatározta, hogy bizonyosságot szerez arról: van-e a sztrájkra alapos ok, vagy nincs? Hogy pedig erre vonatkozólag biztos adatokat gyűjthessen, kiküldte két tagját: Rakovszky Istvánt és Lepsényi Miklóst azon meghagyással, menjenek ki a sztrájkoló munkások közé, kérdezzék ki őket, nézzék meg saját szemekkel lakásaikat, ismerjék meg alaposan viszonyaikat s tegyenek jelentést a párt-nak. A két megbízott képviselő azonnal ki is ment, a sztrájkoló lengyel munkások közé Kőbányára s ott a munkás viszonyokat a legalaposabb tanulmány tárgyává tették. A tapasztalatokat, melyek szégyenletes viszonyokról tettek tanuságot, jelentették másnap a néppárt értekezletén. A borzasztó dolgok festése a néppárt-jait valószággal megbotránkozatta. Egyhangulag elhatározta tehát a párt, hogy ez ügyben interpellálni fog s az interpelláció megtételével az egyik kiküldöttet, Rakovszky Istvánt bizta meg.

Rakovszky az interpellációt július hó 15-én tette meg, melyet mi a július 23-dikán kiadott 30-ik számunkban ismertettünk. Ez interpelláció keretében Rakovszky előadta személyes tapasztalatait. Oly borzasztó képet festett a téglagyári munkások helyzetéről, hogy még a kormány-párt is fölháborodott. Követelte, hogy a kormány a főnálló s eddig bünyösen elnézett disznóságok ügyében haladéktalanul intézkedjék, mert a munkás is ember, ha szegény is. Tehát azzal se szabad úgy bánni, mint a barommal.

Erre az interpellációra adtak Dániel és Percel miniszterek ma választ. Amde ez a válasz igazságos érzésű embert nem elégíthet ki. A miniszterek megint a gazdag embereknek, a munkaadóknak fogták pártjukat. A munkásokat bántalmazó rendőrök megfenyítését nem ígérték meg, sőt eltagadták a rendőrség otrombaságát, melynek véres nyomait pedig Rakovszky és Lepsényi képviselők saját szemekkel látták a munkások testén. A miniszterek szava szerint ha a munkásokat bántalom érte, maguknak tulajdonítsák. Csak azt kapták, amit kerestek a támasztott tulkövetelésekért.

Ily lelketlenül beszéltek a miniszterek a szegények ügyéről. S a többség még ezt a választ is tudomásul vette. Csak a néppárt nem vette tudomásul a miniszteri válaszokat; a többi mind.

Elég szegény a magyar képviselőháza, hol csak a kompániához tartozónak van becsülete, de annak aztán van, ha fából csinálja is a vashidakat.

Még egy érdekes válasz volt ma. A miniszterelnök adta Molnár János néppárti képviselő interpellációjára. E válasz pedig nem azért érdekes, mintha kielégítene bennünket, hanem azért, mert újabb bizonyítékot szolgáltat arra, hogy a kormány a vallásosság érdekében semmit se tesz. A miniszteri válasz tehát nem örvendetesen, hanem szomorúan érdekes.

Enlítettük lapunkban, hogy az aratás előtt Bács-Bodrogmegye alispánja körlevelet intézett megyéje papságához, melyben fölkérte a papságot, hogy a vészes szociálistákkal szemben a vallás magasztos elveinek hirdetése által iparkodjék a népet a helyes ösvényen megtartani, a szocializmustól megóvni. Örömmel látta e levélből a néppárt, hogy Bács-Bodrog vármegye alispánja belátta, amit mi mindenkor hirdettünk, hogy ha van gyógyszer a veszedelmes kórnak, azt csak a vallásban lehet megtalálni. Ime Bács-Bodrog vármegye alispánja fél a szocializmustól s a valláshoz fordul, a vallásosságtól remél segítséget.

Mi csak azt mondjuk erre: Az alispán ur fölismerete a bajt s föismerte az orvosságot. Valóban nincs más orvosszere a zsidó-szocializmusnak a keresztény szellemnél, a vallásosságnál.

Azonban, ha a szocializmus halálos betegségén csak a vallásos érzület ápolásával lehet segíteni, akkor a vallásosság érdekében mindent meg kell tenni s a vallásosságnak minden gátját el kell hárítani. Aki a vallásosság szükségességét beismeri s hirdeti, de a vallásosság elé mégis akadályokat gördít, az nem lehet józaneszű ember.

Molnár János tehát, támaszkodva Bács-Bodrogmegye alispánjának körlevelére, mellyel a vallásos szellem fejlesztését kérvén a papságtól, a vallás nélkülséget beismerte, az iránt intézett kérdést a miniszterelnökhöz, hogy a vallásosság legnagyobb akadályait, a polgári házasságot és szabad vallástalanság törvényét mikor fogja eltörölni?

Ezt az interpellációt Molnár János július hó 7-én intézte a miniszterelnökhöz s a miniszterelnök ma felelt Molnár interpellációjára.

Bánffy Dezső az ő ismert bölcsességében azt felelte, hogy a vallásosságot a kormány is szükségesnek tartja ugyan, de hite szerint se a felekezeti lét se a polgári házasság törvénye nincs ártalmára a vallásos szellemnek s azért eszébe sincs ama törvények eltörlése.

Molnár János erre a következőképp felelt:

Mindenekelőtt köszönöm a miniszterelnök ur szíves válaszát, azonban köszönetem nem az ő válaszának érdemére vonatkozik, hanem arra a nyíltságra és őszinteségre, amelynél fogva ő egyik alantas közegének eljárását helytelenítette és így ország-világ előtt kihirdette, hogy eszébe sincs az egyházpolitikai törvények revízióját itt a Házban kezdeményezni. (Helyeslés a jobboldalon.)

Arra a kérdésre, miként illik be az én interpellációm az arató sztrájkba, nem én, hanem épen az igen t. kormány közege, t. i. a bács-bodrogi alispán ur adta meg a feleletet, mert hiszen épen ő volt az, aki belátta, hogy a sztrájkot leginkább úgy lehet megakadályozni, ha a sztrájkolók lelkében a vallásosságot minél áthatóbban ápoljuk. (Helyeslés a baloldalon.) Midőn tehát én épen a bács-bodrogi alispán felszólására azt kérdeztem a miniszterelnök urtól, szándékozik-e az új egyházpolitikai törvényeket — amelyek a vallásosságot mélyen sértik, sőt a vallástalanságnak nem-

csak forrásai, hanem óceánjai, mint különösen a felekezeti különiségről szóló törvény és egyáltalában a többi is — eltörölni, illetőleg annak törlését javaslatba hozni? azt hiszem, nagyon is keretében maradtam annak a dolognak, amelyben interpelláltam.

Miután pedig az igen t. miniszterelnök ur az ő szíves válaszában még csak reményét sem fejezte ki annak, hogy szándékoznék bármely tekintetben is azt, amit én kívántam, teljesíteni, én a miniszterelnök ur választát, noha megköszöntem — de nincs benne köszönet — tudomásul nem vehetem. (Helyeslés a baloldalon.)

A ház többsége azonban a miniszterelnök választát tudomásul vette.

Erdemes megjegyezni, hogy a kormánypárttal együtt tudomásul vette az egész Kossuth-párt is. A nemzeti párt a néppárttal szavazott s a miniszterelnök választát nem vette tudomásul.

Még egy harmadik néppárti képviselő is kapott ma választ. Mócsy Antal ugyanis július 2-án azt kérde: szándékozik-e megakadályozni a belügyminiszter azt a botrányt, hogy Budapest könyvkereskedőinek és fényképészeinek kirakatsímban mezitelen képek s erkölcsatlanságra csábító könyvek legyenek közszemlére téve?

Percel Dezső belügyminiszter ma válaszában azt felelte, hogy ez ügyben, melyet ő is botrányosnak tart, már intézkedett, amennyiben az erkölcsatlanság képeket eltávolítottatta.

Mócsy Antal néppárti: Az erkölcsatlanság képek eltávolítására vonatkozó intézkedését köszönetet mond a belügyminiszternek. Sajnája azonban, hogy választ még se veheti tudomásul, mert ha a botrányos képek eltávolítottak is, az erkölcsatlanság képek még mindig a kirakatsímban díszelnek. Tehát interpellációjának egy része nyert csak elintézését.

A Ház többsége a választ tudomásul vette.

— Augusztus 5. —

A királyi központi statisztikai hivatal. A 16-ik §.

A központi statisztikai hivatal főállításáról szóló törvényjavaslathoz a néppárt részéről Mócsy Antal módosítványt nyújtott be. Ugyanis az eredeti szöveg szerint a statisztikai adatok gyűjtésével a tanítók is megbízhatók. Mócsy azt kívánta beleszurni, hogy csak az iskola főntartók engedélyével lehessen a tanítókat felhasználni. A miniszter azonban nem járult a módosításhoz s így a többség se.

A 16-ik paragraf általános vitájának ma volt az utolsó napja. Ma Olaj Lajos s Páder Rezső néppárti beszéltek. Tehát ehhez a javaslatához is ép úgy mint a cukorprémium javaslatához a derék kis néppárt szolgáltatta az utolsó szónokot. A néppárt hagyta el legutoljára a csatatér. Amikor már a többi pártok mind kidültek, vagy kétszínűsködve elődalogtak, a néppárt még mindig vitézül forgatta éles kardját s egyre osztogatta jobbra-balra a súlyosnál súlyosabb csapásokat. Csak mikor már minden embere jól kihasználta szólási jogát, mikor már minden embere jól kihasználta szólási jogát, akkor zárhatták be a vitát. Intenem! mit tenne ez a kitünő lelkes kis párt, ha nem 18, hanem 60—70 taggal volna képviselve a Házban. Maga szétrobantotta volna már ezt a kurhadt hitvány rendszert s pokol tüzebe kergette volna a kormányt, minden pereputtyával együtt. Ebből láthatja mindenki, hogy valóságos hazaárulást követett el, ki választáskor a néppárt ellen szavazott. Megérdemelné, hogy deresre huzzák

s legalább ötvenet hegedüljenek el az ülőfelén. Mert minden bajnak az áruló gazok az okai.

Páder Rezső sikerült beszédében utasította vissza a javaslatot. Adjuk szép beszédéből az alábbiakat:

Az e javaslatra vonatkozó korábbi vitában különösen föltűnt nekem az a körülmény, hogy dacára az igazságügyi bizottságban törtéteknek, a Házban is felhozott igen komoly aggályoknak és a sajtó majdnem egyértelmű ellenzésének, a kormány mégis oly mereven ragaszkodott a javaslat 16-ik §-ának 2-ik pontjához és semhogy azt elejtse, inkább kitette a javaslatot azon veszélynek, hogy nem fog kellő időben életbe léphetni. Tette ezt akkor, midőn az indokolásban kijelentette, hogy a sajtó útján magánosok ellen elkövetett rágalmazási és becsületsértési vétségeket a sajtóvétségek enyhébb és jelentéktelen eseteinek tekinti. Akkor még nem tudtam, hogy a 16-ik §. a pártpolitikai erőmérésnek, taktikázásnak és végre megalkuvásnak lesz majd okozója és amint látom, egyedüli tárgya.

En e paragrafus 2-ik pontjának szebb és fényesebb szerepet szántam, mint a pártközi Erisalma szerepét. En amint e pontot a sajtószabadság kikezdésének tekintetem, úgy e pont elleni küzdelemben a közszabadság védelmét szemléltem, s mint ilyenért lelkesedtem. Ez a felfogás vezérelt mai felszólalásomban is, melyben engem semmiféle újabb tekintetek nem feszélyeznek. En az *alkutól*, melynek igazi rugóit, elveit, sőt tartalmát sem ismerem, lehető távol vagyok; s távol van velem együtt a néppárt is, melyhez tartozom. Büszkén említiük föl, hogy mi nem vagyunk „*Judassak*” e dologban, s ma a különféle disputák után is azt hiszem, hogy ha a tuloldali képviselők nem tették az ellenzéknek kötelessége a jövőben is elkövetni e 16. §. ellen mindent, amit a tisztesség és a házszabályok megengednek, mert ezt a nemzet tőlünk elvárja. (Helyeslés balfelől.)

Igaz, hogy az ellenzék némi tekintetben kapva kapott az alkalmon, hogy a t. kormánynak zavart és kellemetlenséget okozzon, de ezt természetesnek találom, mert hát, t. Ház, az ellenzék és főleg a néppárt igen sok tekintetben nagy adósa a t. kormánynak, azon sok, számtalan keserűségeit és üldöztetéseikért, melyekkel illetve az ellenzék, főképen pedig az én pártomat. (Ugy van! Igaz! a baloldalon.) Férőhatlan lenne az ellenzék részére ezeket elfelejteni és nagy politikai baklövésnek tartanám az ellenzék részéről, ha ezen mai rendszernek lehetségessé tételére közreműködnek, mikor ezt a rendszert el akarja távolítani, tönkre akarja tenni. (Helyeslés balfelől.)

Mi néppártiak t. Ház a sajtószabadságért küzdünk, minthogy ahhoz igen nagy politikai érdek fűződik: az alkotmány épségének, biztonságának, a nemzet, a polgárok szabadvélemény nyilvánításának és bírálatának politikai nagy érdeke. (Ugy van! Ugy van! balfelől.) És mi ezt az érdeket szívesen szolgáljuk, nem törődve azzal sem, hogy vajjon vörös 48 asnak hívják-e, vagy fekete 48 asnak? Az nekünk tökéletesen mindegy. (Helyeslés balfelől.) A néppárt programjában különben az áll a többi között, hogy a nemzetnek politikai érdekeit is felkarolja, tudniillik a közszabadságokért küzd, a közszabadságok meghamisítása ellen óvó szót emel és a visszaélések ellen tiltakozik. A néppárt a sajtószabadságot is a közszabadságok egyikének tekinti. A néppárt ellen a sajtó sokat vétett a multban, kezd most már engedni ebből, már nincsenek meg azok a nagy előítéletek, amik voltak és már kezdik elismerni, hogy a néppárt nem felforgató párt, tagjai nem hazáráruk és petrolőrök. Minket talán a boszu vezérelhetne

a sajtó ellen, mert sok gyanúsításnak, rágalomnak, gyalázatnak és piszkolódásnak voltunk kitéve a sajtó részéről. De minket a boszu nem vezérel, mert mi ezt az intézményt tiszteletben tartjuk és használni chajtjuk a jövőben saját elveink terjesztésére és védelmére. Ép így igénybe akarjuk venni a gyülekezési jogot is és tiltakozunk annak megrontása ellen és a visszaélések ellen.

Mi nem akarjuk a sajtóvétségek egyik részét az esküdt, másik részét a szakbiróság elé utasítani, mint ezt teszi a javaslat azon ürügy alatt, hogy a magánbecsületet hatályosabb vételemben kell részesíteni. Kérem: Vajjon micsoda privilégiuma van a magánbecsületnek, hogy hatályosabb vételemben részesüljön, mint a közhivatalnoké?

Hisz nézetem szerint a köztisztviselő becsülete sokkal komolyabb, kényesebb és közérdekűbb; a köztisztviselő az államhoz közelebb áll és így az államnak a tisztviselő becsületét még nagyobb vételemben kell részesítenie, mint a magánember becsületét.

De azt mondják, hogy az esküdtszéknek is megvannak a maga hibái és egyszer-másszor megbízhatatlannak bizonyult. Disputálni lehet a felett, hogy behozzuk-e az esküdtszék, igen vagy nem; megengedem, hogy ez felfogás és izlés dolga, de ha egyszer már behoztuk a társadalmi bíróságot az esküdtszékbe, akkor az őszinteség, az intézmény természetének felismerése és becsülése kívánja, hogy annyi tisztelettel viseltessünk iránta, hogy a természetük szerint épen hozzá tartozó ügyeket reá bizzuk.

T. Ház! A 16. §. 2. pontját ki kell hagyni, a 15. §. II. alatt foglaltakat pedig arra kell kiegészíteni, hogy az összes sajtóvétségek kizárólag esküdtszék elé tartoznak. A sok paklizás és alkudozás dacára sem lévén tiszta a helyzet, nem fogadom el általánosságban sem a javaslatot, hanem csatlakozom a beadott határozati javaslatokhoz.

Páder beszéd után szólásra senki se lévén följegyezve, az elnök az általános vitát bezárta.

Ezután Psik Lajos előadta a miniszter igyekezetek az ellenzék szónokainak érveit meggyöngíteni, de bizony nem sikerült nekik. Csak magukat tették nevetőségessé.

— Augusztus 6. —

(16 ik paragraf vitája.)

A cukorprémium törvényjavaslatát után egy egész esomó apró kis törvényjavaslatot vett elő és tárgyalta a Ház, mely után megint elővették a sajtószabadságot fenyegető 16-ik paragrafust, mely miatt a megalkudás előtt annyi szó folyt s melyet a cukorprémium miatt félbeszakítottak.

A záró beszédekre került a sor. A kormány öröme s könnyebbségére Holló Lajos és Hentaller Lajos elélltak a szótól. Beszélt azonban Visontay Soma és Barabás Béla. Visontai nagy szaktudással bírta a törvényjavaslatot s kimutatta hogy a 16 ik szakasz sem eredeti, sem módosított szövegében, ha el is fogadja a Ház, törvényé nem lehet soha, mert végrehajthatatlan. Igen ügyesen vitakozott a miniszter beszédével s az ellenzék zajos tetszése között mutatott rá arra, hogy a 48 iki alkotások tulajdonképen csak reklam-eszköz a liberális kormány kezében, melyekre folytonosan hivatkozik akkor, ha önző, hatalmi céljai úgy kívánják, mint az egyházpolitikai harcok alatt; de melyeket kész megcsorbítani, ledönteni, ha más érdekei úgy hozzák magukkal. Így most is, a midőn a reakció megteremtette a 16 ik szakaszt. Vison-

mai mintegy harmadfél órán át beszélt, hogy nem unalmasan, bizonyítja az, hogy egyik legfigyelmesebb hallgatója maga az elnök: Szilágyi Dezső volt.

Még Barabás Béla mondott rövidebb, de nagyon talpraesett beszédet, telve a legmeglepőbb érvek hallmazával.

Többen nem szólalván föl, szavazásra került a sor. A ház a törvényjavaslatot általánosságban elfogadta.

Miniszteri válaszok.

Daranyi Ignác, Perczel Dezső és Dániel Ernő miniszterek több interpellációra adtak ma választ. Darányi Sima Ferencnek és Hock Jánosnak az aratási sztrájk ügyében; Dániel Ernő Olay Lajosnak egy vasúti tisztviselő elmozdítása ügyében; s Perczel Dezső Molnár Jánosnak, Olaynak és Blaskovichnak.

Olay az egyetemi ifjuság egy betiltott gyűlése miatt, Blaskovich pedig a temesi alispán fölfüggesztése miatt interpellált.

Molnár János interpellációjának a tárgya az volt, hogy Papán Mihály radolai bírót elmozdították a bíró-ságtól azért, mert néppárti volt s az előbbi neveztek ki ismét bírónak, kit néhány hónap előtt 44 frt hiány miatt úgy mozdítottak el.

Perczel Dezső belügyminiszter védelmébe vette a törvénytelenségeit s azt mondta, Papán Mihályt azért kellett elmozdítani, mert a kormánypart bántalmazását el-tűrte s figyelmeztetések után se akadályozta meg.

Molnár János néppárti: Az volna a célja az interpellációnak, hogy azon ügyeket, bajokat, amelyek a miniszter uraknak akármily gondos figyelmét mégis csak kikerülik, tudomásukra hozza az illető interpelláló és ipkerüldjék jogorvoslatot szerezni. A gyakorlatban azonban, ugylátszik más a célja, illetőleg más eredménye van az interpellációnak, mert abban a miniszter urak rendszeren tamadást látnak, amelyet mindenáron föl-fogni kell és néha vissza is vágni. (Mozgás jobbfelől)

Hát t. Ház, nekem is van lelkiismeretem és legalább némi ítéletem. Epen azért, midőn ilyen vádak és pedig elég súlyosakat hallottam köztisztviselők ellen, nem akartam azon vádakra hitelt adni, hanem egy hozzáértő, illetőleg a műveltség kellő fokán álló egyénhez fordultam, elküldvén neki a panaszosoknak 25 aláírással ellátott vádlevelét, helyesebben jelentését és kértem, hogy higgadtan, komolyan, nyugodtan, körültekintően vizsgálja meg az ügyet: kérdezze ki az illetőket és ha meggyőződött arról, hogy tény, hogy csakugyan valóságban alapszik a vád, akkor írjon nekem s én megteszem az interpellációt.

Az illető ur így járt el; s maga irt azután nekem, hogy meghívatta Papán Mihályt is, meghívatta a többieket is, megmagyarázta nekik a vád nyelven is, amit hozzám tárgyalás végett magyarul küldtek be és megírta, hogy ők az egész iratot igazságon alapulónak mondják; Papán Mihály fölfüggesztett bírót azt esküvel is bizonyítja, de a többi is. (Mozgás a jobboldalon.)

Ezek után (Halljuk! Halljuk!) méltán felszólalhattam és interpellálhattam az igen t. miniszter urat e tekintetben. (Helyeslés balfelől.)

Mivel pedig az igen t. miniszter ur felelete nem olyan, hogy az engem teljesen kielégíthetne és azon igazságnak, mely az én állításaimban rejlik, cáfolatául szolgálhatna: a miniszter ur választát tudomásul nem veszem. (Helyeslés balfelől.)

A Ház többsége a választ tudomásul vette.

— Augustus 7. —

A 16-ik paragraf részletes tárgyalását végezte a Ház. Főszóaltak Mócsy Antal néppárti, Győry Elek, Rátkay László, Battyányi Tivadar, Erdély Sándor miniszter, Makkfalvy Géza. Mócsy Antal különösen a miniszter tegnapi beszédére felelt s kimutatta, hogy nem a néppárt a reakcionárius, azaz hátrafelé menő, ahoggy Erdély miniszter állította, hanem a kormánypart. Hisz a néppárt már eddig is bebizonyította, hogy minden szabadságnak meleg barátja, amit a kormányról nem lehet elmondani, mert az a gyülekezési szabadságnak, a választási szabadságnak, a sajtószabadságnak, a szólásszabadságnak, szóval minden szabadságnak esküdt ellensége. A néppárt oly magasan áll a kormányparthoz képest, mint a Szent-István-templom tornya egy pucokturáshoz képest. S még ez a kormány meri a néppártot vádolni? Hisz arra se méltó, hogy a néppárt nevére ajkaira vegye.

— Augustus 9. —

A 16-ik paragraf részletes tárgyalása.

Polónyi Géza mőkázott megint. Ez az ember kitanulhatatlan. Senki se tudja, hogyan van önmagával. Ma például annak a csunya paklizásnak kelt a védelmére, mely a kormány- és Kossuth-párt között folyt a múlt hetekben. Hát azt is csak Polónyi tudja védelemmezhetni. Ezután saját pártfeleivel, Visontaival, Hollómezzel stb., vitatkozott, a kormánypart és a Kossuth-párt nagy gyönyörűségére. S mikor a javaslatot jól földicsérte s a saját pártbelieinek álláspontját pedig legyalázta, azzal fejezte beszédét, hogy a javaslatot nem fogadja el. — Értse, aki értheti.

Mócsy Antal: Polónyi t. képviselőtársam rossz néven veszi a miniszter hallgatását, hogy Győry Elek t. képviselőtársam fejtegetéseire hozzájárul-e vagy pedig nem? A miniszter ur eddig nem nyilatkozott és nem tudom szándékozik-e ebben a tárgyban nyilatkozni. Azonban bátorodom kijelenteni, hogy én nem tartom a miniszter ur parlamenti nyilatkozatát erre nézve kiejelégítőnek. Azt is megmondom, miért.

A bíróság a t. igazságügyminiszter urnak a parlamentben teendő magyarázó nyilatkozatát nem fogja magára nézve irányadónak és kötelezőnek ismerni s nem fogja ahhoz magát tartani. Bátorodom e tekintetben egy esetre rámutatni. A t. igazságügyminiszter ur a házasság jogi intézménye kérdésében, hogy t. i. mi a házasság jogi intézménye és mi a házasságkötésnek csak formája? nyilatkozott a főrendiházban. Nyilatkozatának veleje az volt, hogy ha valaki a házasságnak a formája ellen beszél és így a polgári házasságot elítéli, az nem annyit jelent, hogy a házasság jogi intézménye ellen ir és cselekszik, tehát nem az ellen izgat. Mégis megtörtént már az, hogy elítéltek egy papot azért, mert szóbelileg nyilatkozott a házasságkötésnek bizonyos formája, t. i. a polgári kötés ellen, de nem a házasság jogi intézménye ellen. A másikat pedig elítéltek azért, mert sajtó útján szintén a házasságkötésnek bizonyos formáját, t. i. a polgári itélte el, nem pedig a házasságot, mint intézményt.

Polcner Jenő: Jól tették, hogy elítéltek!

Mócsy Antal: Ez magán nézet, de én csak jellemzésül és indoklásul hozom azt fel, hogy miért nem tartom elégségesnek a miniszter ur nyilatkozatát e kérdésben.

Áttérek ezek után felezóalásom tulajdonképeni okára és tárgyára. Az igen t. igazságügyminiszter ur reánk, néppártiakra a reakciónak a vádját a 16. §-al

kapcsolatosan zúdította. Lehetőleg röviden kívánok e kérdéssel foglalkozni, hogy pártomat ezen jogosulatlan és méltatlan vád ellenében védhessem.

Major Ferenc: Rágalom, ez nem vád!

Mócsy Antal: Mindenekelőtt azzal kell tisztába jönni, ki a szabadelvű és ki a reakcionárius? Szerény felfogásom szerint az igazi liberális lényege és célja abban áll, hogy a társadalom minden tagja részére az ugy anyagi, mint az erkölcsi téren biztosítsa az előhaladást, az érvényesülhetést, a boldogulhatást, a testvériség és az ebből folyó egyenlőség és szabadság igazi liberális, mert keresztény elvei alapján. (Helyeslés a baloldalon.) ki ezzel egyet ért és így irányban működik, az a szó igazi helyes értelmében liberális; ki ezzel ellentétbe helyezi magát a reakcionárius. (Ugy van! a baloldalon.)

Ezen alapon vizsgáljuk lehető rövidséggel, vajjon a néppárt programjában és működésében feltalálható-e reakcionarizmus? (Halljuk! Halljuk! a baloldalon.) és ha már erről van szó, nem az igen t. tulajdon működésében található-e fel inkább. Nézzük előbb az anyagi téren. Tudjuk, hogy a néppárt programjában benn van a kis ember, a munkás, a kisbirtokos, a kisiparos helyzetének javítása, hogy ezek megelhetését biztosítani kell a tőke elnyomása és kizsákmányolása ellen. (Helyeslés a baloldalon.) Midőn a néppárt ezt programjában vallja, ez nem annyit jelent, hogy a tőkének elensége; mert a néppárt álláspontja az, hogy a munkaadót, a gyárost is biztosítani kell a munkások esetleges zsarnoksága, túlkövetelése és teljesíthetetlen kívánalmái ellenében. Azért van programjában az, hogy törvényhozási uton kell szabályozni a munkás és a munkaadó, a tőke és a kis ember közti viszonyt. A t. kormány azt mondhatja: hisz mi is azt akarjuk; a földművelésügyi miniszter ur legutóbb is úgy nyilatkozott, hogy dolgoznak már a minisztériumban oly javaslaton, mely hivatva van a munkaadó és a munkás közti viszonyt szabályozni.

Hogyha az a javaslat le fog nyújtani és az szabályozni fogja az igaz testvériségnek, egyenlőségnek alapján a munkaadó és munkás közti viszonyt, mi ebben készségesen fogjuk támogatni a t. kormányt. Azonban ne méltóztassék feledni, hogy a néppárt ezt már sokkal korábban sürgette és programjába vette és így azt lehetne mondani, hogy ezen a téren a néppárt mindenestre inkább áll az igazi liberális alapján, mint a t. tulajdon. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.) A liberális pártnak 30 esztendei működését épen az jellemzi: jogosulatlan előnyöket biztosítani a különben is erőseknek, hatalmasoknak, gazdagoknak a gyengéknek rovására. (Ugy van! Ugy van! a baloldalon.)

Most áttérek az erkölcsi tételre. Leginkább azért vádolnak bennünket reakcióval, mert az egyházpolitikai törvények revízióját kívánjuk. Magát a revíziót kívánni csak nem reakció. Hisz akkor a t. tulajdon 30 éven át folyton reakcionárius volt, mert mindig, csak legutóbb is egész csomó törvénnyel szemben gyakorolta a revíziót, módosítva azokat. Hát akkor, midőn mi, hívő keresztények, lelkiismeretünkre sérelmesnek tartván az egyházpolitikai törvényeket, sürgetjük azok revízióját, sürgetjük a szabadság nevében, akkor nem lehetünk reakcionáriusok! (Ugy van! balról.)

Rátérek most a nevelés és tanítás kérdésére. A tulajdon e téren az állami mindenhatóságra tör. Vannak ott is kiváló férfiak, kik ennek igazolatlan voltát felismerve azt mondják, nem törekszenek a teljes államosításra. De a liberális általában el akarja venni a szülők és felekezetek jogát, a mi szintén szabadság

ellenes. Midőn tehát a néppárt a szülők és felekezetek jogát biztosítani akarja, a szabadság érdekében cselekszik, annál inkább, mert midőn követeljük a felekezetek részére a nevelést és tanítást, az állam részére biztosítani kívánjuk a legszélesebb alapon való ellenőrzést.

Hogy vagyunk a választási kérdéssel?

Mind a választói jog kiterjesztését, mind a választói jog szabad gyakorlását az egyesülési, a gyülekezési, a szólásszabadság gyakorlását, a sajtószabadságot az a párt, a melyhez tartozom, kezdettől fogva mindig óhajtja, sürgeti. (Ugy van! balról.) E téren sem vagyunk tehát reakcionáriusok.

Miután az új 16-ik §. is igen messze van ami álláspontunktól, azért ebben az új formában se fogadom el.

Sima Ferenc több esetet hoz föl arra, miként gyalázzák meg nálunk pártpolitikai előnyökért az igazságszolgáltatást is.

Pölcner Jenő több javaslatot nyújtott be, de egyet se fogadtak el.

— Augusztus 10. —

Még mindig a 16-ik paragraf részletes tárgyalása kötötte le az időt. Sima Ferenc, Győry Elek és Rátkay László szólaltak föl többszörösen s több módosítást ajánlottak. De bár módosításai helyesek voltak s a törvénynek előnyére váltak volna, egy esetben se fogadta el a büszke többség. Tizenkettőre aztán az egész javaslatot letárgyalták. Midőn az elnök kijelentette, hogy a tárgyalásnak vége van s a javaslatot a Ház elfogadta, a kormánypárton nagy éljenzés támadt. Pedig minden igaz hazafinak sirni kellene, mert a most elfogadott törvény a szabadság letaposója.

Ezután két interpelláció volt Wittmann János és Madarász József interpellált.

Az interpellációk után az elnök azt javasolta, hogy holnap csak a most elfogadott törvény harmadszori fölolvásása végett tartson a Ház egy rövid ülést, azután pedig szüneteljen az ülésezés egész szeptember hó 27-ig.

A Ház elfogadta a javaslatot.

— Augusztus 11. —

Csak negyedórás ülés volt. Egyedül a bünvádi perrendtartás. Javaslatát olvasták föl harmadszor, hogy a főrendek elé lehessen terjeszteni.

Az ülés után a jelen volt néhány képviselő mosolygó arccal bucsuzott egymástól, a szeptember 27-diki vizionlátásra.

Az autonómiai választások.

Kismartonban a kath. autonómia kongresszusi képviselőválasztás július 31-én és aug. 1-én volt. 591 választó közül 370 szavazott le *Asbóth* Jánosra.

A *zsolnai* kerülethez tartozó *ó-besztercei* plebiánán július 25-én, 26-án, és 27-ik napján folyt le a választás, vitái képviselőre az összes 386 szavazat *Schvertner* Gyulára esett.

A *pruzskai* (Tréncsénmegye) plebiániai területén augusztus hó 1., 2., és 3-án megejtett autonómiai választáson leszavaztak 527-en, mind *Micsura* György dr. nagy-bittesei ügyvédre.

A nyitrai I-ső választókerülethez tartozó Szt.-Mihályur plebánián f. évi aug. hó 1., 2. és 3-án tartott autonómiai képviselőválasztás alkalmával 387 összeirt választó közül 273 szavaztak le. Ebből Marsovszky Endre országos képviselőre esett 272 szavazat, Dióssy Imre sz.-mihályuri földbirtokosra 1 szavazat.

Az alsó-lendvai (Zalam.) plebánia területén aug. 1., 2. és 3-ik napján megejtett autonómiai választáson leszavaztak 584-en és pedig 501-en Marsovszky Endre dr. orsz. képviselőre, 83-an pedig Zichy Ágoston grófra.

Ugyancsak Marsovszky Endre drra szavazott a rédicsi plebánia (Zalam.) egy szálíg, körülbelül 360-an.

A szécsi-szigeti és lenti-i plebániában, ugyszintén a szentmiklósi plebániában (Zalam.) is körülbelül 1000-en, azaz ezeren Marsovszky Endre drra szavaztak; másra senkire sem esett egy szavazat sem.

Csallóköz-Somorján folyó évi aug. hó 1., 2. és 3-án tartott meg az autonómiai kongresszusra küldendő világi képviselő megválasztása következő eredménnyel: Az összeirt választók közül leszavazott összesen 631 választó, ezek közül 618-an Sághy Gyula dr. országos képviselő és egyetemi tanárra adták szavazatukat, 13-an pedig Klempa Bertalan pozsonymegyei alispánra.

Horváth-Klári fiókegyházban a megejtett autonómiai választás alkalmával megjelent 42 választó mind a világi jelöltre, Lipthai Frigyes báróra szavazott le.

A pozsonyi választókerület központi bizottsága vasárnap számolta össze Zandt Ödön pozsony-belvárosi plebános elnöklete alatt a beadott szavazatokat. Pálffy István gróf 5012 szavazatot kapott s így Zalkainak 218 szavazatával szemben óriási többséggel autonómiai kongresszusi képviselővé megválasztott.

A körmendi plebániánál 550 szavazat lett leadva az aut. képviselőválasztás alkalmával, — s kivétel nélkül mind Eredics Ferencre esett.

A nyitrai I-ső választókerülethez tartozó Vajk plebánián július 25., 26. és 27-én megtartott autonómiai választás alkalmával 126 választó közül 92 szavazott le és pedig kivétel nélkül Marsovszky Endrére.

A rózsahegy-i választókerületben, Liptó-Szt.-Kereszten, a kath. autonómia kongresszus világi képviselőjének, nagy lelkesedéssel egyhangulag Rakovszky István, kir. kamarás, országgyűlési képviselő lett megválasztva.

A besztercebányai választókerülethez tartozó mosódi r. kath. plebániában és Hédel fiókegyházban a kongresszusi választás már befejeztetett. 178 választó élt szavazati jogával. kik mindannyian Rimely Antal nyug. kuriai bíróra adták szavazatukat.

A hegyeshalmi plebánián tegnap volt a kongresszusi képviselő választása. 147 választó közül 114 leszavazott Reiter János dr. országgyűlési képviselőre

Rákos-Csabán 116, Rákos-Kereszturon 52, Pécelen 19 választó szavazott Lubrich Ágoston dr. egyetemi tanárra. Más jelölt e három községben nem volt. T.-Almásán Lubrich Ágoston 77 szavazatot kapott.

A baranyavári autonómiai választókerület a kath. autonómiai kongresszusra 2101 szavazattal, ellenjelölt nélkül, Bittó Istvánt választotta meg világi képviselőjévé.

A csepregi választó kerülethez tartozó horvát-zsidányi plebániában az autonómiai képviselőválasztásra július hó 25., 26. és 27-én ejtetett meg a szavazás. Az összeirt 301 választó közül leszavazott 201 választó, mindnyájan Cziráky Béla grófra.

Kiszuca-Ujhelyen (Trencsénm.) Simonyi-Semadam Sándor drra aug. 2., 3. és 4. napokban 454 autonómikus választó szavazott le.

A keszthelyi kerülethez tartozó galamboki plebániában a világi képviselőre megtörtént a választás és pedig aug. 1-én Galambokon leszavazott 158, aug. 5-én Karosban leszavazott 131. Mind Mócsy Antalra.

Riecsniczán egyhangulag választották meg Schvertner Gyula ügyvédet.

A gömörmegeyi Osgyában és filiáiban július hó 25., 26. és 27. napjain ejtették meg az autonómiai világi képviselő választását. Leszavazott 312 választó, kik szavazatukat valamennyien Wenckheim Ferencz grófra adták. A losonci választókerület központi bizottsága a szavazatok összeszámítása végett ülését e hó 12-én tartja. A győztes bizonyosan Wenckheim Ferencz gróf lesz Gresics Miksa állami gimnáziumi igazgatóval szemben.

Ráckereszturi plebánia és a hozzátartozó fiók-községekben az autonómiai választás folyó hó 7., 8. és 9-én tartott meg. Az 516 választó közül 309 szavazott le, valamennyien Meszlényi Benedek fejérmegyei földbirtokosra.

A vizözön.

A folytonos esőzés siralomvölgygé változtatta a nagyobb folyók, különösen pedig a Duna mentét. A Duna árjai annyira megdagadtak, hogy majdnem az egész vonalon átlépték medrüket s ezer, meg ezer holdnyi területet borítottak el, pusztulást okozva mindenfelé. Virágzó községeket tettek a piszkos hullámok romhalmazzá. Ezek egész évi fáradaimainak gyümölcsét ragadták magukkal. Szombaton Budapestről Vácig a Duna egész fölületét elsodrott gabnakévék borították. Hány ember reménységét ragadta e kévékkel együtt magával a pusztító elem, melynek cseppjei közé száz-ezrek könnye hullott, morájába százezrek panaszos jajveszékelése vegyült! Sok állat sirját lelta a vízben. De emberélet is esett áldozatul. Akik nem menekedhettek előre, azokat magával sodorta a halál országhába.

Rendkívüli károkat okozott a Duna áradása Ausztriában is. A viruló fürdőhelyet, Ischl, hol ő felsége a király is nyaralni szokott, igen megrongálta. Éppen ott volt a felség is és így saját szemével látta a borzasztó szerencsétlenséget, melyet a gyilkos hullámok okoztak. Leirhatatlan az árviz-sujtotta vidékek lakóinak nyomora. Igen sokan csak azt menthették meg, ami rajtuk volt. De ahikhez tolvajként éjjel tört a veszedelem, azok még ruháikat se menthették meg. Örültek kellett menekülniök s örültek, ha életüket megmenthették.

A komárommegyei Keszegfalváról írják: A Duna áradásának hatását megérezte Keszegfalva is. Ez a szerencsétlen község évenként többször van ugyan kitéve az árviz veszélyének, de ily nagy árviz 1876 óta nem volt. A Vágduna kilépve medréből a falu felérését előntötte; a házak egymásután dülnek össze. A községbázából is ki kellett a jegyzőnek költözködnie, annyira megrongálta azt az árviz. Az utcákon csak kompokkal és csónakokkal lehet közlekedni. A lakosság nagy nyomornak néz eléje, mert a tavaszi árviz elvitte a szénáját, a május 17-iki nagy jégeső a ga-

bonát verte el, most ez az árvíz a sarjút tette tönkre. A hajléktalanná lett emberek vissza sem költözhetnek az árvíz multával, mert azon a helyen többé házat építeni nem lehet.

Mohácsnál 3 nap alatt 350 centiméterrel áradt a Duna, melynek állása immár Bajtától Kis-Köszegig veszélyes jelleget ölt. Dunaszekcső és Kölked községekhez, valamint Mohácshoz tartozó Margitaszigetnek a védgát által meg nem védett körülbelül ezer hold szántóföld és rét víz alatt van. Nagy része kukorica, mely a vízben elrohadhat.

Legnagyobb a veszély Kis-Köszegnél, hol a Duna már júniusban átszakította a védőtöltést, melyet csak ideiglenesen, tehát gyengén állítottak helyre. A lakosság retteg abbéli félelmében, hogy a víz ismét áttöri a gátat és a községet elönti, Stenge Ferenc főbíró 100 munkást rendelt ki a védelmi munkák teljesítésére.

A Rába-szabályozó társulat táviratilag jelentette a földmivélelőügyi miniszternek, hogy miután a csányi belvíz 50 centiméterrel magasabb a Kis-Duna vizénél, az alispánt a töltés átvágásának elrendelésére megkereste. Ennek folytán 4-én este az Oroszvár melletti Mária Terézia nevű védőtöltés 10 méter szélességben átvágott, mert Csány és Rajka községek komoly veszélyben forogtak. Kis-Bodaknál veszély van, az ár a nyári gátat nagyrészt elmosta. A közérő kirendeltetett, mert ezen ponton a védgát homokos s így erősebb védekezésre van szükség. Doborgaznál a közérő szintén kirendeltetett, miután a 380 méter hosszú védőtöltés-szakaszon csurgás észleltetett.

A Szepes-Váralján júli. 23-án pusztított árvíz által károsult és a másnapi petroleum-gázrobbanás folytán szerencsétlenül járt lakosok felszolgáltatására Szemerecsányi Pál szepesi püspök 400 frtnyi segélyt adományozott.

A robbanás folytán megsérült tizennyolc emberből eddig öten haltak meg.

A fővárosban.

A Duna áradása legnagyobb arányt Ó-Budán öltött. A filatori gát víz alatt áll, hol a lakók csónakokon közlekedhetnek csupán. A Lukács-fürdő kertjébe is behatolt a víz, de emberélet veszélyeztetve nem volt, s számbavehető anyagi kár sem fordult elő.

A víz rendkívül erős sodra itt-ott egyes raktárépületet is megrongált. A Dunagőzhajózási társaságnak egyik kerttel övezett pavillonját eddig nyulgáttal védték, de a víz már keresztül csapott a gáton és elöntötte a pavillont és a kertet is. A csavargőzösök állomásai is mind víz alatt vannak már; a gőzösök egyedül az Eskütértől és a Rudas-fürdőtől közlekednek, mert ezek állomásai a felsőrakodéparton vannak.

A Duna vizállása olyan magas, hogy ezt csak az 1878-iki februári vizállás múlja fölül, a mikor 7 m. 67 cm. volt a vizállás. Nyáron azonban még soha sem volt ilyen magas a víz. A szivattyúzók gépek egész nap folytonosan működnek, de így is alig tudják a vizet kiszivattyúzni.

A Duna fékevesztett árja mindjobban hatalmába keríti a főváros külterületeinek területét. Újpesten, Ó-Budán száz és száz ház áll vízben s ezernél több ember van földél nélkül. Vasárnap este 11 órakor az újpesti vízfogó gátot áttörték a hullámok s vad rohanással öntötték el Újpestenek mélyebb részeit. A zavar óriási lett. A rendőrök, tüzoltók megfeszített erővel igyekeztek megmenteni a mi menthető s még szerencse volt, hogy az est folyamán mintegy ötven csónak érkezett a központból, a melylyel az átszállítás gyorsabban ment.

Másutt.

Uj-Szőny és Komárom közt a Duna hatalmas árja nem volt képes a magas partokat áthágni, de elöntötte a komáromi kis szigetet, melyet egy méter magas víz borított. A fák közt csónakokon járnak, hogy a szigeten levő néhány épületből egyet-mást megmenthessenek. Aranyosnál fejtettek ki az ár ellen legnagyobb küzdelmet, hol a védelmi munkálatokat maga Frigyes főherceg ő fensége vezette, de a teljes erővel éjjel-nappal folytatott védekezés dacára szombaton éjjel a töltést áttörtö a víz s nagy területet borított el. Hogy a Csallóközben, melyet a víz majdnem teljesen elöntött, mekkora a kár, ezt ma megközelítőleg sem lehet megállapítani. A közlekedés itt csak csónakon lehetséges. A Csallóközben sok épület is tönkre ment, sőt hír szerint nem egy emberélet esett áldozatul. A nagyjeli töltésszakadás okozta áradást azonban vasárnap sikerült megfékezni s azóta a víz gyorsan apad.

Győr városa pénteken és szombaton iszonyu rettegést állott ki; a város egész környékét beláthatatlan messzeségben ma is víz borítja, de maga a város meg van mentve, csak néhány pircét árasztott el a víz. Annál szomorubb Szigetköz sorsa, melyet hősies védekezés dacára az ár szombaton egészen elöntött. Kisbajcs, Nagybjacs, Zámoly, Bána, Német-Ujfalu, Öttevény községek határai, sőt néhány magasabb pontot kivéve maguk a községek is víz alá kerültek s a kárt, melyet szenvedtek, alig heverik ki egy emberöltő alatt. A még kint volt természet teljesen megsemmisült, a kertek be vannak iszapodva, sok ház összedült és az épületek folyvást dűledeznek, sok háziállat is elveszett, a behordott gabona, melyből még alig csépeltek el valamit, el van ázva s a szemek kicsiráznak. Győrsziget és Révfalu szintén nagy mértékben veszélyeztetve voltak, határaik alámerültek, de a községeket a katonai erő küzdelmének sikerült megmenteni.

Esztergom és vidéke képezik az óriási katasztrófa egyik gyászos pontját. Ha Párkány mellett egy dombról az ember az ártéren végig tekint, úgy tűnik fel az ős primási város, mintha Dunából emelkednék ki. Esztergomot a veszedelem szombaton virradóra érte, ekkor szakította át az ár a Tabán külvárost védő gátat, melyet a katonaság emberföltötti erővel védelmezett. A víz azonnal elárasztotta a külváros apró házait s ezek közül szombaton és vasárnap igen sok összedült.

Váltóláz. (hideglelés.)

A nyár a hideglelés korszaka. Nem azért tesszük közzé ezen kivonatot egy régi ritka hasonszenvi orvosi könyvből, hogy a nép az orvosi segélyt mellőzze, hanem hogy a valódi népbárátok addig is, míg a szegény beteg az orvosi segélyt igénybe veheti, baját enyhítsék és orvoshoz utasítsák. — A derék orvos szerző gyakorlati hasonszenvi (homoeopatha) könyvének 251 és további lapjain ez áll:

A váltóláz rohamában (parozismus) három időszakot különböztetünk meg, u. m. a) a fázást, rendszeren 10—12 órakor van délelőtt; a beteg fázik, (didereg) sápadt, érzéketlen, fohászkozik (ásit), köhög; 5—25 percig tart. b) a forróság, a fázás után jön és 1—3—5 óráig tart; a beteg feje fáj s főleg a hálántékán érzékeny. c) Izzadás; a forróság után jön; előbb fönt, aztán lassan lefelé kezd terjedni. Izzadás elmúltával beáll a lázszünet (apyrezia), mikor a beteg néha lázszólal jól érzi magát.

„A rohamok jelenései szerint, melyek szabályosak, van mindennapi, másod- és harmadnap, kétszer mindennapi, kétszer harmadnap s többféle váltóláz. — A váltólázhoz tartozik még az: álcázott váltóláz. Ennek fölismerése nehéz . . . a veszélyes malarialáz . . . a váltóláz-senyv, mely gyakori váltólázak után szokott fellépni, máj, lép elfajult s vízkorral együtt van.“

„Ki a váltóláz vidékéről elutazhatik, tegye azt, — ki nem teheti, figyeljen először is hogy alvó helyén legyen az ágy száraz és a faltól eltávolítva, hol csak lehet a fejpárna délnek legyen elkészítve; szalmazsák alá jó tenni 3—4 vastagon, nem nagyon apró kőszemet; lepedő alá pedig selyem darabokat. Ki teheti selyem inget viseljen. Az ágy lábait jó üveg darabokra állítani. A szoba ablakja csak délben legyen szellőztetés végett nyitva. posványos vidéken jó sok napraforgó növényt ültetni.“

„Ki sokat a szabadban, posványos vidéken kénytelen dolgozni, jó ha kevés kinalport tesz egy zacskóba és azt gyomrára kötve hordja. Ki már egyszer szenvedett váltólázban, az naponta kevés kánvirágot hintsen lábára és harisnyájába.“

„Fő dolog az eledelben mértékletesség; nehéz eledelket és gyümölcsöt a posléges vidéken kerülni kell.“

„Fázás alatt feküdjék a beteg az ágyba, forróság alatt könnyen be kell takarni a beteget. Izzadás után jó a helyet és ruhát megváltoztatni, mely utóbbit előbb kézbeni dörzsöléssel megmelegítünk. Szomjuság ellen legjobb a hidegvíz (nem jeges); ha rossz a víz, adj árpa-főzetet; ha erős hányás bántja a beteget és nagy a fázása, kevés kávé lehet adni, ha savanyut kíván, limonádét. — Gyógyítása a váltóláznak.“

„Mindon láznál, mely mocsáros, vagy hol új talaj töretik fel, ha kezdődik, végy szonnal chinát 3/0, a mint a fejfájás kezdődik és ismételd 12 óra eltelte után. E mellett szoros böjtöt kell tartani a betegnek. Ha már egyszer a váltóláz chin., arsen., antimonial rosszul kezeltetett az allopathaktól, úgy legjobb először pulsat., aztán laches., vagy még bell., ferr.“

„China adatik, ha a forróság alatt épen nem szomjas a beteg; gyöngeség, vérszegénység és annak szétesési állapotában . . . egy és harmadnapos váltóláznál. Ha nem elég, hasonló tüneteknél jó a ferr“ (Ferrum aceticum (ecetsavas vas) a china ellen-szerei.)

Ezután a tudós orvos többféle gyógyszert számlál fel a körtünetek szerint, de ezeket nem közöljük, nehogy a jólelkű emberbarátot többre serkentsük, mint az első segedelem kíván, miig orvosi segély igénybe vétetik. — Csak még két gyógyszerre figyelmeztetjük, ugyanis, a régi könyv 255-ik és 256-ik lapján ez áll:

„Sabadilla, makacs váltólázaknál, melyek pontos órában jelennek meg. Ha a fázás szomjúságú és nagyobb, mint a forróság; ha a forróság alatt nyugtázódik a beteg, ha csontjaiban fájdalmat érez és köhög a hidegség alatt . . .“

„Ferrum. Vérszegénységnél, vérrongásnál a mell és fejben; ha a lépes máj dagadt; a láb hideg, dagadt; ha szemduzzadás, vízkór jelenségei vannak; ha gyomorban nyomás érzete van a betegnek kevés évés után is.“

„Bevételi mód, reggel, este és a láz után 3/0.“ Azaz három golyócskát vagy három cseppet, tiz kanál vízben (a golyócskákat fölolvastva) kell meginni a betegnek; a gyermekek és gyengék kanálankint, az erősebbek egyszerre is kihathják.

Akár golyócskákban, akár cseppekben, Dr. Jármay gyógyszer-tárában (Budapest IV. Zöldfa-u 16. sz.

a.) és más homoeopátiás gyógyszertárakban, kapható; egy üvegegyes gyógyszer 25 kr és így az emberbarát 50 krral vagy 1 forinttal, sok beteg fájdalmát enyhítheti s a gyógyszer 10 év alatt sem veszti hatását.

H I R E K.

A román királyi pár királyunknál. A román királyi pár, mint Bukarestből jelentik, e hónap 10-én Bécsen keresztül Ischlbe utazik, Ferenc József királyunk látogatására. Ischlből a királyi pár Ragatz-fürdőbe megy.

A központi áruraktár. Isten segítségével megnyílt végre Budapesten (IX. ker. Ferenc-körut 16 sz.) a keresztyén fogyasztási szövetkezetek országos központi áruraktára. Célja az, hogy a közvetítő kereskedelem fokozatait letördelje s a vidéki szövetkezeti boltok közvetlen a gyárakkal s egyáltalán a legelső rendű termelő forrásokkal hozza összeköttetésbe. Haszna pedig az, hogy a fogyasztó valóban olyan minőségű árut kap, amilyent kíván s megtakarítja magának azt a hasznot, amit eddig a közvetítő kereskedelem három-négy — sokszor még több — fokozata tett el. Mint ebből látszik: a központi áruraktár nem nyereszkeskedésre alapított vállalat, hanem emberbaráti célokat szolgál. Némi jövedelemre csak annyiban van szüksége, amennyiben ezt erőben való fennmaradása követeli, ezt a jövedelmet azonban nem a fogyasztó közönség, hanem a termelő osztályok fogják neki biztosítani, üzleti élelmessége révén. Hogy milyen állapotot teremt a központi áruraktár, azt legjobban föl lehet tüntetni a következő példában. Tegyük föl, hogy az országgyűlési néppárt megalakulásával fölősslegessé lehetett volna tenni száz vagy kétszáz mameluk képviselőt, mert a törvényalkotás dolgát azok helyett is elvégezné a néppárt, még pedig üdvösebben — mert becsületesebb portékákkal, t. i. törvényekkel szolgálná ki a publikumot. — Már most megmaradna a publikum zsebében évenként félmillió vagy egy millió forint. Ezt az összeget nem a néppárt tenné el, azért, hogy az ő munkája árán marad meg, hanem a közönség részére biztosítaná, mert neki az életföntartása már biztosítva van és ő azzal beéri. — A központi áruraktár tehát föltétlenül üdvös. És amint senki se sajnálná azokat a mameluk képviselőket, akiket a néppárt fölősslegessé tenne és zsiros jövedelmeiktől megfosztana; úgy a közvetítő kereskedelem megbuktatását se sajnálhatja senki. — De üdvös a vidéki szövetkezeti boltok föllállítása is, mert a fogyasztó közönségre nézve haszonnal jár. Nem mondjuk ezzel azt, hogy magán-boltosok éppen ne lehessenek; sőt tudjuk, hogy ilyenek fognak is lenni. De ha fönn akarnak maradni: kénytelenek lesznek olyan minőségű árucikkeket kiszolgáltatni és legalább megközelítőleg olyan árakat szabni, amilyeneket a szövetkezeti boltok szabnak. És ezt a kiskereskedő csak abban az esetben teheti meg, ha ő se a közvetítő kereskedelemhez fordul, hanem a központi áruraktár révén egyenesen az eredeti forrásokból merít. Az évi nyeresége éppen annyi vagy még több lehet, mint amennyi eddig volt, noha árucikkeit tetemesen olcsóbb áron szolgáltatja ki, mert ő maga is olcsóbban képes azokat beszerezni.

A saját érdekükben kérjük tehát úgy a vidéki szövetkezeteket, mint a ker. kiskereskedőket, hogy minden áruszükségletüket a ker. fogy. szövetkezetek országos központi áruraktáráról iparkodjanak beszerezni.

Az orsz. szőlőtelep szövetkezet, amelynek tudvalevőleg főcélja a magyar szőlőgazdák termésének értékesítése, meglehetősen szép eredményeket ért el. A szövetkezetnek ugyanis sikerült nagyobb kőteseket eszközölni Bécsben, Prágában, Berinben és Boroszlóban, ahol a szőlő kilójáért 35—52 krajcárt fizetnek. A fővárosban pedig augusztusi szállításra 38—40 krajcárt már nagy mennyiséget adott el.

Nyári mulatságok. A dunaszerdahelyi kath. legényegyesület házalap javára augusztus 20-án Kupera Károly kerti helyiségében zártkörű táncvigalmat rendez. Belépti díj személyenként egy korona; családjegy 2 korona. — Kedvezőtlen idő esetén a mulatságot 22-én fogják megtartani. — Zászlószentelési ünnepélyük alkalmából ugyancsak zártkörű nyári táncvigalmat rendeznek a kecskéméti ács, kőműves és fazekas iparosok is, zászlójuk javára Program. Reggel 8 órakor indulás a kath. legényegyesület helyiségéből a rom. kath. nagytemplomba, ott 9 órakor sz. mise és zászlószentelés; délután 1 órakor ugyanazon helyiségből indulás a városi műkertbe, ahol 7 órakor kezdődik a mulatság. Beléptidíj 60 kr., családjegy 1 frt 50 kr.

Templombetörés. Békés-Csabáról táviratozzák: A templombetörést vidékünkön ujabban egész sportszerűleg üzik ismeretlen gonosztevők. Csak nemrég rabolták ki, mint annak idején megirtuk, a gyomai, csabai és orosházi zsidótemplomokat, ma meg az orosházi katolikus templomba törtek be s elvitték a persely összes tartalmát. És a mi még megdöbbenőbbé teszi a dolgot, az, hogy ezt a rablást tízéves iskolásgyermekek követték el, míg a zsinagógák kirablásával ismeretlen körutazó betörőket gyanúsítanak.

Sertésvész Békésmegyében. A sertésvész Békésmegyében nagyon pusztít úgy hogy 22 lözség zár alatt van. Tóth József és Heks Miksa állami állatorvosok saját találmányu szérumokkal a megye több uradalmában oltási kísérleteket végeztek, még pedig feltűnően kedvező eredménnyel, a miről jelentést is tettek a földmivélsügyi miniszternek.

Bucsujárás Lorettoba. Csak a napokban értesülünk róla sajnálattal, hogy a Nagy-Mária-Cellbe szokásos évi nagy zarándoklatot, mely a budapesti ferenciek templomából szokott kiindulni, az idén már nem lehet megtartani, mert igen elszaporodtak a vezetékek, akik külön-külön kis csoportokat toboroznak össze és azzal külön indulnak a szent helyre. Ezelőtt a magyar katolikusok buzgóságát olyan népes zarándoklat mutatta és hirdette, amely méltó föltűnést keltett mindenfelé és szent áhitatra buzdította a szemlélőt; ma pedig apró kis fegyelméletlen csapatok mutogatják a magyarok buzgóságának megfogyatkozását. — Úgy lát-szik, ide fog jutni egyszer csak az a lorettoi évi zarándoklat is, amelyet Madár János (lakik Vácott) kezdett 1893-ban és azóta minden évben megtartott. Most már e mellett is szerveznek egy másik csapatot, mely néhány nappal később indul mint az anya-processio, csak hogy megoszoljanak a hivek. Madár János vezetésével szept. 1-én este félkilenc órakor indul a körmenet Lorettoba a Budapest-központi (keleti) pályaudvarból és 11-én reggel tér oda vissza. Lorettóban 5 napi tartózkodás van. Uti költség oda és vissza 14 forint. Az élelmezéséről mindenki maga gondoskodik. Aki Lo-

rettoba szándékozik zarándokolni, csatlakozzék ehhez a körmenethez, hogy ne két apró, hanem egy jelentékenyebb csapatban menjenek szűz anyánk tiszteletére.

Zarándoklat Lourdesba. Az idei zarándoklat rendezősége már megalakult és működését VI. Váci-körut 43. sz. I. emelet 2. sz. alatti irodájában megkezdte. Az a nagy vonzerő, melyet e kis földi paradicsom az egész katolikus világra gyakorol, remélünk engedi, hogy Magyarország az idén is, mint a megelőző években tekintélyes számmal vesz részt a lourdesi szűz Mária olvasó ünnepén. Az indulás napja Budapestről szeptember 16-ára van megállapítva, midőn a társaság a déli vasúti pályaudvarról a reggeli gyorsvonattal Kanizsa, Prágerhof, Cromos, Milánóig és innen Genua és Marseille érintésével október hó 1-én reggel fog rendeltetési helyére érkezni, utközben Milánóban és Marseilleben egy-egy teljes napot pihenve. Visszajövet Marseille, Genua és Valence vannak pihenő állomásokul kiszemelve. A rendezőségnek sikerült többek közt kieszközölni azt a kedvezményt, hogy visszajövet a francia-olasz határtól vagyis Ventimigliától kezdve mindenki elválhat a társaságtól és a jegy érvényességi idején (30 napon) belül tejszér szerint időzhet az utvonalon érdekesebb pontján. A legszegényebb néposztály érdekeiben is történt egy fontos újítás, mely szerint a III ad osztályú utasok nincsenek kötelezve ellátással járó részvételi jegyet venni, csak olyat, melybe a vasúti menetdíj és az elszállásolás költségei vannak beleértve. Ezzel a rendezőség lehetővé teszi a szegénycsersu hiveknek, hogy hazulról vihessenek élelmet magukkal a hosszú utra. Részvételi árak ennek folytán így alakulnak: III. oszt. ellátás nélkül 36 frt. — III. oszt. szállodai ellátással 105 frt. II. oszt. szállodai ellátással 180 frt. I. oszt. szállodai ellátással 240 frt. Fölvilágosítással és prospektussal szolgál a rendezőségi iroda Budapest, VI. Váci-körut 43. szám, I. emelet 2 szám.

Kimutatás. Nyulason, Mosonmegyében tervezett Szent-Sziv templomára begyűlt az utolsó kimutatás szerint: 6804 frt 95 kr.

Ehhez ujabban a következő kegyes adományok járultak:

Méhreanból Voralbergből sz. misékre 60 frt. Valahonnan egy valaki 1 frt. Kun-Sz.-Mártonból Hegedüs György 1 frt. Mosonyból Hengatter Vilma 1 frt. Kiskovácsiból Benesik Boldizsár 1 frt. Bajból Komárommegyéből N. N. 50 kr. Apatinból Bács-Bodrogm. Schönborger János korács 50 kr. Nyuláról offertórium 2 frt 46 kr.

Tehát az építési alap jelenleg 6871 frt 55 kr. Ugyan e sz. célra ms. Beidl Alajos pápai praelatus, győri püspöki helynök 20. Csézik József lancesuki plebános 5. Hegedüs János mocsai káplány ur 3. Kranovich Vince orosvári káplány 3. Dr. Csuday Jenő prem. kanonok, egyetemi magán tanár ur 10 intentiót sziveskedtek elvállalni.

Isten fizesse meg!

Nyulason, 1897. jul. 31.

Házay Lajos plebános.

Egyházi szerek, templomi zászlók és lobogók stb. bevásárlására ajánljuk GAVORA JOZSEF egyházi szerek műintézetét Budapest váci-utca 17.

A főtisztelendő papság és t. olvasóink becses figyelmét felhívjuk, mint el ősmert és többször kintetett orrona gyáros MOZSNY VINCZE ur üzletére. Lakik POZSONY Stefánia-ut 29 saját ház. megkeresésekre azonnal válasz adatik.

Mi ujság a nagyvilágban?

Bolgárország. Mig a Bolgárországban meggyilkolt magyar énekesnő gyilkosai fölött törvényt tartottak, a fejedelmi udvar nem mert odahaza tartózkodni, hanem városról-városra Európában kóborolt. Szégyenkezett, mert a gyilkosok vezére a fejedelem hadsegéde volt, ki azt beszélte, hogy a magyar nőt a fejedelem kívánságára kell a láb alól eltenni. A fejedelem ez idő alatt látogatást tett az olasz és román királyoknál. Hir szerint királyi koronát és címet szeretne s erre nézve próbálta a két király beleegyezését és jóakaratu támogatását kinyerni. Nem tudjuk mit végzett Ferdinand fejedelem a királyi udvarokban, de azt hisszük nem sok eredményre juthatott, mert igen kedvetlenül ment vissza országába, a hol nem valami nagy szeretetnek örvend, s nem tudja mikor üzik el, ha ugyan életét nem veszik. Nem valami kedvező jelnek veszik azt, hogy midőn országa határát átlépve az első állomáson, Ruszesukon megállott vonata, iszonyu robbanás rázkódtatta meg a levegőt, melynek okát hamarosan senki sem tudta. Mindenki azt hitte, merényletet követtek el a fejedelem ellen. Képzhető az ijedség mely erre támadt. Csak később tudódott ki, hogy a tölténygyár robbant föl. Igen sokan meghaltak és megsebesültek ez esetben. A sebesültek közül is újabban 32 halt meg. — *Stoilov bukása.* A magyar és osztrák ujságok nagyon izgatott hangon tárgyalták ama tényt, hogy *Szimon Anna* magyar énekesnő gyilkosait, különösen pedig a főbűnöst, *Bojcssev* Decskót, a fejedelem hadsegédét nem halálra ítélték a bíróságok. *Sztoilov* bolgár miniszterelnök Karlsbadban egy németországi ujságíró fogadott, ki előtt nagyon kikelt a magyar és osztrák lapok támadásai miatt. Nyilatkozataival még az uralkodóházat is megsértette. A szófiai esetet nagyra fujják föl, pedig ilyen esetek az osztrák-magyar udvar körül is történtek elégszer, mondá *Sztoilov*. „Szóval a bolgár udvar erkölce egy hajszálnival se rosszabb mint más udvarok erkölcsénél.” Érthető, hogy e sértő összehasonlítás nagy megbotránkozást keltett az érdekelt udvarok körében. Az orosz kormány utasította is szófiai ügyvivőjét, hogy Ferdinand fejedelem előtt fejezze ki *leghatározottabb rossziasát* *Sztoilov* miniszterelnöknek Ausztria-Magyarországgal szemben tett tapintatlan nyilatkozatáért. — E lépés következménye az lesz, hogy *Sztoilov*nak le kell mondania.

Spanyolország. Spanyolország miniszterelnökét, *Canovast* vasárnap meggyilkolták. A gyilkosságot egy *Golli Mihály* nevű olasz követte el Sancta Agneban, hol *Canovas* fürdőzött. A gyilkosság részletei a következők: A miniszterelnök vasárnap délután a fürdőház nagy csarnokában föl és alá sétált. Egyszerre hozzáment egy ismeretlen fiatalember, ki néhány szót intézett hozzá. *Canovas*nak annyi ideje sem maradt, hogy az ismeretlen embernek válaszolhatott volna, midőn az

hirtelen revolvert rántott elő s egymásután három lövést tett a miniszterelnökre. Mindhárom golyó talált. Egy a homlokába, kettő a mellébe furódott. Mialatt a járőkelők a gyilkost elfogták, a hamar előhívott orvosok megvizsgálták *Canovas* sebeit. Mind a három halálos volt. A miniszterelnök csakhamar meg is halt. Utolsó szavai ezek voltak: „Nyomorult! Éljen Spanyolország! A tömeg a gyilkost megakartá ölni, de a csendőrök megoltalmazták.

A gyilkos 26 éves olasz. Nápoly környékéről való. Forradalmi iratok terjesztése miatt Lucernben bezárták de megszökött. A gyilkos magát forradalmi anarchistának mondja s kijelenti, hogy tette anarchista összeesküvés műve. *Canovas* ellen már ezelőtt két esztendővel is követtek merényletet. Robbanó anyaggal megtöltött edényt tettek kapuja elé, de a robbanás kellenél előbb következőn be s maga a merénylő pusztult el.

HITBUZGALMI ROVAT

Sz. Özséb, áldozó pap, vértanu.

Augusztus 14.

Sz. Özséb 290-ban Makszimán császár idejében szenvedett vértanuságot.

Áldozó pap volt. Igaz áhitata s szent élete miatt a hívek fölötté becsülték. De épp szent élete s az Isten ígéjének bátor hirdetése által vonta magára a pogányok figyelmét is. Ezek nem is késtek őt, mint keresztényt, bevádolni.

A császári helytartó, *Makszencz* elfogadta Özsébet és fölshólitotta: áldozzon önként a pogányok isteneknek.

„Áldozz önként az isteneknek, mondá, különben kényszeríteni foglak rá.”

„Szent törvényeinkben az áll: felelé Özséb: A te Uradat, Istenedet imádjad és csak neki szolgálj.”

„Válassz! vagy áldozni vagy borzasztóan szenvedni.”

„Észellenes dolog — néma követet imádni, melyek az összes teremtmények közt a leghitványabbak?”

„Mégis különös emberek ezek a keresztények, — a halált többre becsülik az életnél.”

„Igen, ezt mi örömmel tesszük, mert istentelenség volna a világosságot a sötétség kedvéért megvetni.”

„Ugy látom, a szelid bánásmód még makacsabbá tesz téged. Azért kijelentem, hogy ha nem áldozasz: elevenen megégettetlek.”

„Fenyegetéseid nem ijesztenek meg, mert minél borzasztóbbak lesznek a gyötrelmek, melyeket szenvedni fogok, annál nagyobb lesz jutalmam.”

E párbeszéd után *Makszencz* a kintpadra vonatta Özsébet. A kintpadon vashorgokkal szaggatták oldalát. De Özséb nem csüggedt el, hanem az Ur Jézushoz imádkozott:

„Szabadíts meg, Ur Jézus! akár élünk, akár halunk, mindenkor a tied vagyunk.”

Makszenc látván, hogy Özsébet nem ingathatja meg, levétette a kispadról és így szólt hozzá:

„Ismered-e a tanács parancsát, hogy a birodalom minden alattvalója áldozni tartozik az isteneknek?”

„Isten parancsai előbbvalók, mondá Özséb, mint az embereké.”

Makszenc erre megharagudott és máglyára ítélte Özsébet.

Özséb örömmel sietett a máglyára. A kik látták, mind csodálkoztak bátorságán és elszántságán. Maga Makszenc is ámult rajta. Sajnálván a szilárd lelkű férfit, visszahívatta Özsébet, s még egyszer megpróbálta az áldozatra rá bírni.

„Minek mégysz halálra, mondá neki, mikor ezt kikerülheted? Nyakasságotat meg nem foghatom. Változtass érzelmeiden.”

„Ha csa ugyan a császár parancsa, hogy az életelen ércet, az igaz Isten gyalázatjára imádjam, akkor vezessetek a császár elé.”

Makszenc Özsébet a börtönbe visszavezettetése s másnap jelentést tett fölöle Makszimián császárnál.

„Uram, mondá, egy lázadót hoztak elé, ki a törvényeknek engedelmeskedni nem akar, sőt jelenlétében még az istenek hatalmát is tagadni merete és azért áldozni sem akar nekik s a te neved sem akarja imádni.”

„Vezessétek elé, felelt a császár.

„Ha meglátod őt, mondá akkor a körülállók egyike, bámulni fogsz beszédén.”

„Ez az ember én reám tudna hatni?” kérdé kicsinylőleg a császár.

„Nemcsak rád, de sz egész gyülekezetre nagy lesz a hatása azon embernek. Nem nézheted őt majd anélkül, hogy látása meg ne hasson és követésére magadban ösztönt ne érezz.”

Özséb a császár elé vezetettetett. Mindenki elámult látásán. Mintegy megdicsőülten állt ott; öröm, lelkesedés, bátorság volt leolvasható arcáról.

„Ősz férfit, szólt a császár, miért jöttél elé? Mondd meg egyszer bátran!”

Özséb hallgatott.

„Beszélj! folytatá a császár; felelj kérdéseimre! Életedet akarom megmenteni.”

„Ha embertől várnék szabadulást, nem számíthatnék az üdvösségre, melyet Isten ígér. Hatalomra és méltóságra nézve ugyan fölötte állsz az embereknek, de mégis csak oly halandó vagy te is, mint mások. Bátran megmondom előtted is, amit mások előtt is mondtam: keresztény vagyok és azért követ, fát nem imádkozok. El vagyok határozva az igaz Istennek engedelmeskedni, kit ismerek és kinek jószágát oly sokszor tapasztaltam.”

A császár hallgatja Özsébet. Majd oda szól Makszenchez:

„Mi van abban, ha ez ember azt az Istent, kőről beszél, eléje helyezi a többieknek?”

„Győzhetetlen császár! viszonozza Makszenc, ne ámttasd magad. Akit ő Istennek mond, nem az, amit gondolsz. Istennek ő bizonyos Jézust tart, akit pedig őseink soha sem ismertek.”

„Akkor hát menj és itélj fölötte az igazság és a törvények szerint”, mondá a császár és eltávozott.

Makszenc most ismét a bírói székbe ülván, felszólítá Özsébet: áldozzék az isteneknek. De Özséb ismét határozottan kijelenté: hogy oly lényeknek, melyek se nem látnak, se nem hallanak, nem fog áldozni.

„Áldozz, parancsolá keményen a helytartó, különben tűzhalálra ítéllek és az, akit imádasz, nem menthet meg.”

„Sem tűz, sem pallos, nem fogja érzelmemet megváltoztatni. Vágasd darabokra testemet, tégy vele, amit tetszik; lelkem, amely Istené, kinzásaid által semmi kárt sem szenved.”

A szent törvényt, melynek gyermekkoromtól fogva engedelmeskedtem, nem hagyom el.”

Makszenc miután minden fenyegetése kárba vesztett: Özsébet lefejezni parancsolta.

Özséb örömmel fogadta a halálos ítéletet.

„Ur Jézus, — így imádkozék, — köszönet jószágodnak és dicséret hatalmadnak, hogy hűségemet próbára tevén, úgy bántál velem, mint tanítványoddal.”

Nyugodtan ment a vesztőhelyre. Ott letérdelt. Még egyszer az Ur Jézusnak ajánlá lelkét. Meghajtá fejét s a hóhér pallosa elvászta azt a testtől.

(Zsibovits: Szentek élete, aug. 14.)

Sz. Alajos társulata.

Uj tagok: Blickhardt Tivadar egri főgym. tanuló és buzgólkodása folytán még a következők:

Antal László, Antal Zsigmond, Blickhardt József, Bocsi János, Bocsi Sándor, Draveczki István, Gál Sándor, Linkics Ferenc, Szabó János, Szalkay István, Szalkay János, Varga István, Varga Sándor, Vizi János.

Továbbá Bács-Bodrog m. Szabadkáról: Dungserszky Ferenc; Bezdánból Lang János főgym. tanulók.

Az összes tagok száma eddig 150.

Nagy Boldogasszony ünnepe a társulatnak is különös ünnepe. E napon adta tudtára sz. Alajosnak a bold. Szűz, hogy Jézus társaságába lépjen (1583.) és ugyancsak e nap értesítette 1585-ben sz. Alajos a Jézustársasági rendfőt, hogy miután édes atya beleegyezését hívja a rendbe való lépésre, a rendfő utasításait nagy örömmel várja. Egyébként is, minthogy sz. Alajos társulata a bold. Szűzet kiválóan tiszteli, e főünnepet nagy áhitattal illő megülnie.

MAI KÉPÜNKHÖZ.

Híven szolgálj Istennek és felebarátaidnak! Ez a legnehezebb parancsolat, aminek egy gyarló ember megfelelhet. Kevés is ám azok száma, különösen a mai istentelen világban, mikor az ember csak a pénzt látványosza és önérdékét szolgálja, — akik e parancsnak csak nagyjából is megfelelnek. E kevesek között is első helyen állanak az apácák, akik egészen Istennek és felebarátaik szolgálatának szentelik életüket. Akár a kórházakban, akár az iskolákban tekintjük meg őket: az emberiség kedves őrangyalát látjuk bennük, akik nem csak szóval, hanem példájukkal is buzdítanak a jóra és oktatnak. — Mai képünk szintén apácákat mutat, abban a pillanatban, mikor Istennek szolgálnak: a kóruson hallgatják a sz. misét. Itt, az imában, a szívbéli ájtatosságban keresnek és találják üdülést nehéz fáradozásaik és gondjaik közben. Egy-egy imádkozó angyal mindegyik, aki a bűnös emberiségért küld forró fohászokat az Ur számolyához. Tisztelet legyen nevüknek!

Szerkesztői üzenetek.

P. L. Jánosháza. Rövidre fogtuk, mert nincs elég helyünk. Csak kitarítás! — L. M. Bajóth. Üzenetben nem lehet a kérdésre bőven válaszolni annak természete miatt, bélyeget pedig nem mellékelni külön levélre. Annnyit itt is mondhatunk, hogy ha az, amit a besugó állított, rágalom: úgy nem csak a verekedőket, hanem őt is be kell pörölnie és el is ítélik őket, annál is inkább, mert mindannyian rovott életűek. — S. J. Zala-Baksa. Igen, helyesen jártak el, miután Farkas J. képviselő ur visszalépett. H. S. Farkas. Majd mögtesszük, amit lehet. — M. M. Budapest. Köszödjék a szíves készséget és ajánkozást. Egyben vagy másban esetleg majd ki fogjuk kérni szíves fölvilágosításait. — A kéredezett társulatba ne lehet iratkozni föl. Fischer Agoston plebános urnál, lakik Ipoltszécsénke községben, u. p. Nagyfalu. — H. B. Hercegfalva. Változás a szomszéd városban már tudja lesz. Üdvözlét! — Róm. Eath. kör Jászberény. M. Csira jött az 1 frt 60 kr? Szíveskedjenek postafordultával megírni, hogy elkönnyvelhessük. — Ny. J. Pázmánd. Mi úgy tudjuk, hogy Mezlényi Benedek. Különben a plebánian meg lehet tudni határozottan. — T. J. Ó. Szivác. Vidéken a postamester kérésre kihordatni a leveleket. E célra használhatja szolgáját is, gyermekeit, de fogadhat külön kihordót is. Ha külön levélhordót fogad, annak annyi fizetést ad, amennyiben vele meg tud egyezni. Törvény erre nincsen. — M. D. Keresztény. Kölesönt csak banktól vagy takarékpénztártól lehet fölvenni, senki másától, mert különben szörnyen megjárja.

A kiadóhivatal üzenetei.

G. I. Pest-Csánad. Id. V. M. Arácyos. K. M. Gyöngyös. H. Sz. M. Felső-Iregh. Előfizetésük december végén jár le. — Sz. Gy. Gyulakeszi. Előfizetése június végén jár le. — G. J. Liszó. Hátraléka 95 kr. — K. J. Nosztori pta. Előfizetése szept. végén jár le. — I. J. Topolya. Megjött. — P. J. Alsó Petény. Kérjük cimszállag számát velünk tudatni. — G. J. O. S. F. I. Jánosháza. F. J. Mesterháza. Pénzük megjött. — B. J. Lébény. Előfizetése 1897. március végén jár le.

Budapesti piac.

Gabonapiac. *Bucca*, bányási 11.50—12.15 Tiszavidéki 1.75—12.20 Pestvidéki 16.70—12.45 Fejérmegyei 1.70—12.15. Bácskai 10—11.80
Rozs 8.50—8.60
Árpa —
Zab 5.80—6.20.
Kukorica 4.80—4.85.
Moharmag 6 frt. — Kendermag 6.50 frt. — *Mák*. A készletek elfogytak. Mind 100 kilónkint.
Sertésüzlet. Az üzlet lanyba volt. Árak: Szerbiai 53—54 kr. tiszta súly szerint kilogrammonkint.
Eleségek. Kukorica 4.80—5. frt. Árpa 5.80—6.50 frt.
Élelmiszerek. *Tojás*, a gyengébb hozatal miatt az árak javultak. Kosáraru 44—45 darab 1 frt. Ládabar 1440 darab első minőségű 28—29 frt. Másodrendű 26—26.50 forintig. — *Baromfi*: Hizott libák 4.50—6— frt. etetett libák 1.60—2.20 frt, csirkék 50—1.10 frt kirantani való csirke 50—65 kr. sütni való csirke 75—95 kr, hizott kacsa 1.80—1.60 frt. Mind páronkint, nagyban.
Zöldség: Sárgarépa 100 kötés 30 kr.—5 frt. Sárgarépa métermkint 6—20 frt. Petrezselyem 100 kötés 30 kr.—3.40 frt. Petrezselyem métermkint 12—18 frt. Zeller 100 darab 60—2.50 frt. Kalarábé 20—30 kr. Vöröshagyma 100 kötés 20 krtól 3 frt. Foghagyma 6—12 frt. Vörösrépa 100 darab 40—90 kr. Fejeskáposzta idei 100 darab 1.20—4 frt. Kelkáposzta 100 darab 30 krtól 1.40 forintig. Burgonya, rózsaszínű, métermázsánkint 1.80—3 frt. Fekete retek 100 darab 20 krtól 1.50 frt. Uborka nagy, salátának való 1 darab 1—2 kr. savanyítani való 100 drb. 10—30 kr. Tök főző 100 drbja 2.50—4 frt. Zöldbab kilogrammonkint 4—12 kr. Zöldborsó hüvelyes, olasz, kilogrammonkint — kr. Zöldborsó fejtett, liter 12—20 frt. paradicsom kilogrammonkint 5—12 kr. spárga 1 kilogramm — kr. levesbe való spárga — kr.

Gyapjuüzlet. Goromba gyapju 92—93 frt. Kékes tavaszi 95—96 frt. Közép minőségű egynyiretű 107—120 frt. Középfinom egynyiretű 180—230 frt. Zsíros gyapju 52—62 frt.

Széna, szalma, takarmány. Jobb és elsőrendű széna 1.80—2.30 frt. Hereszéna — frt. Zabbükköny 2—2.20 frt. Alomszalma 1.20—1.40 frt. Zsuppszalma 1.70—1.80 frt. Szezska 2—2.30 frt. Muhar 2.40—2.50 frt. Rozs 8.40—8.60 frt. Árpa 5.80—6.50 frt. Mind 100 kilónkint.

Marhavásár. *Gazdasági és tenyészmárha*. A marhavásár élénk irányzat mellett nyert lebonyolítást. Árak: Elsőrendű jármos ökör 326—360 forint páronkint. Tarka bekötötti való ökör — forintig páronkint. — *Vágómárha*. A vásár mindjárt kezdetben élénken indult. Sok idegen vásárló volt, kik az árakat föltartották. Árak: Hizott magyar és tarka ökör jobb minőségű 26.75—31 forintig. Közép minőségű 25—26 forintig. Alárendelt minőségű 19—24.50 forintig. Jobb minőségű magyar és tarka tehén 26—28 forintig. Árak:

Juhvásár. A vásár kedvezőtlen irányzat mellett folyt le. Árak: Közép minőségű 20—25 forintig. — *Szurómárha vásár*. A borju és birkavásár élénk lefolyás mellett nyert megoldást. Árak: élő juhok: belföldi hizalt ürü 100 kg. élő súly szerint 22—23.50 frt. Följavitott juhok 19—22 frt. Élő belföldi borju 100 kg. élő súly szerint 27—36 frt. Növendék 22.50—23 frt.

elsőrendű (kiviteli) birkákért 16—20 forint páronkint. Jó minőségű kiviteli (ürü) birkákért 19—24 kr. kilogrammonkint, élő súly szerint.

Lisztüzlet. Az üzlet igen élénk volt a buzaüzlettel együtt. Az árviz miatt nagy a kereslet. Azért az árak ijeszítő módon emelkedtek a múlt héten is. A forgalom oly nagy, hogy a malnok alig tudnak eleget tenni.

0	1	2	3	4	5	6
19.60	19.30	19.—	18.60	18.20	17.70	17.10
7		finom		goromba		100 kilónkint.
15.80		4.50		4.50		

Rozsliszt. Élénk vételkedv mellett az árak egyre emelkednek. Árak:

0	I.	II.	II/B.	III.	
16.80	16.40	15.50	14.80	14.—	13.30

Rozskorpa élénk érdeklődés mellett 5 frt. 50 kr.

Hüvelyesek és termények. *Bab*, új ára még nem került a piacra. — *Lencse*, a készletek már elfogytak: új ára még nincs. — *Borsó* 8.50—9.50 frt. — *Köles* 5.—5.25 frt. — *Kása* 9—10

A szerkesztésért felelős: Lepesny! Miklós.

Sok pénzt takarít meg minden gazda, aki a világhírű „amerikai mérleget” beszerzi, melyel a gazda gabonáját és minden más gazdasági terményeit, a háziasszony pedig bevásárolt és eladó háztartási cikkeiket könnyen és gyorsan megmázasíthatja. Az amerikai mérleggel már egy égető szükséglet képező gazdasági és háztartási eszköz lett betöltve, és azon sok rövidítéseknek, melyeknek eddig a gazda közönség ki volt téve, többé nem lesz. Azért ajánlatos, hogy egy rendes gazdaember házában se hiányozzon. Amerikában több millió ily mérleg van forgalomban. Az amerikai mérleg könnyen, akár egy gyermek által kezelhető erős vas szerkezete által nincs javításnak kitéve. Ára használati utasítással együtt a megrendelő postájához bérmentve szállítva 4 frt 30 kr. — Méréképessége 400 kg. Megrendelhető utárvétellel, vagy a pénz előleges be- küldése mellett SOHR LIPÓT urnál Somogy-Szill.

ORSZÁGOS MAGY. KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ-SZÖVETKEZET

BUDAPESTEN, VIII. KER., JÓZSEF-KÖRUT 8.

Alakult 1894. évben — Biztosítéki tőke 600,000 korona.

Elnök: Teleki Géza gróf. Alelnök: Csavossy Béla. Igazgatósági tagok: Andrássy Géza gróf, Bujászky Sándor, Dessewffy Aristid, Péchy Tamás, Pfláspöky Emil, Rubinek Gyula, Szentkirályi Kálmán, Szilassy Zoltán, Szényi Zsigmond, Teleki Sándor gróf.
Vezérigazgató: Szényi Zsigmond.

Az Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdalkodásosság évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a telek teljes melegegését vitva ki magának az

Épület és átalány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé, a szövetkezet csakis a tiszta díjakat számítja fel, a kincstári bélyeggel; minden más illeték ki van zárva.

A takarmányt és szalmás eleséget

a szövetkezet tetemesen olcsóbban biztosítja, mint a hazánkban működő bármely más biztosító intézet.

Tömeges tüzbiztosítás esetén az illető kétszázegreszek rendkívül olcsó díjtételtel engedélyeznek; kis gazdák, ha 20-an egyszerre egy csoportban, de külön ajánlottak terményeiket tűzkár ellen biztosítsák, 10% cngedményben részesülnek.

A díjak fizetését a felek kívánatára váltó ellenében szeptember elsejéig halasztjuk.

Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság Budapesten, (József-körut 8. sz.) és a vidéken létesített ügyintézők.

MATTONI PELL
GISSNÜBLER

Kulesár

keresztény, nős, gyermektelen, magtárt, tejkezelést érti, gazdaságban tökéletes jártas, jó írása, számolása van, irodai teendőket végez, 14 évről jó bizonyítványa van, október 1-re megfélelő állást keres, ezime e lap hivatalában.

BR. GLAUBITZ ALFONS

gazdasága és méhészetéből mérsékelt áron kaphatók:

ÉLŐ MÉHRAJOK, MÉHKAPTÁRAK, saját készítmény tetszés szerinti méretheben. Rajszállító-ládák, műláp A méhészethez szükséges gépek és eszközök. Fajtenyészetünkben: normandiai óriás nyulak, díszgylambok, fajbaromfiak, tojások. Megrendeléseket elfogad és árjegyzéket küld kívánatra bérmentve br. Glauwitz Alfons gazdasági, méhészeti kiviteli telep elárulása Budapest, Garay-té 11.

Oly kath. vallású nők,

kik a 40 évet meg nem haladták az óvónői vagy műhelyvezetőnői pályára lépni óhajtanak kitünő oktatásban részesülnék a gyakorlati s elméleti részben azonkívül teljes ellátásban havi 30 frtért. Műhelyvezető-nők 6 hónap múlva kepesztetnek. Ajánlatok szeptember 15-ig elfogadhatók. Czim a kiadóhivatalban.

Cselédek

legjobb helyet kapnak kezeztény házakhoz Pataky Ferenc cselédhelyező-intézetében Baross-utca 52. Budapest.

Makulatur papíros

métermázsáuként 6 frt 50 krért kapható lapunk kiadóhivatalában.

ÉRDEKES KÖNYV!!

LELEPLEZÉSEK

a magyar szabadságharc és a magyar emigráció idejéből

(1848—1861.)

KÖZLI: SZEDLÁK MÁTYÁS

1848—49-iki nyug. honvéd-tüzérhadnagy.

Ara 1 korona = 50 kr.

55 krajczár előzetes beküldése után a könyvet bérmentve küldi a „MAGYAR NÉPLAP” kiadóhivatala

BUDAPESTEN,
VIII. KER., PRÁTER-UTCZA 44. SZÁM.

Jó egészség az ember legfőbb kincse!

Ez elérhető a sokszorosan kipróbált s alant megnevezett szereim által:

Csodacseppek: Gyomoröngéség, étvágytalanság, köhika, gyomorpufladás, gyomornyomás, gyomorécs, sárgaság, lép- és májbetegségek s egyéb gyomorbetegségek ellen kitűnő hatásúak. Egy üveg ára 40 kr.

Csodakenet: Csúsz és minden hűtés, rándulás vagy erőltetésből eredt in- és csontfájdalmak, derek- és hátfájások, oldalszurás, csúszos fogfájás és bármely külső fájdalom ellen biztos hatású szer. Egy üveg ára 40 kr.

Kapható a készítőnél: ZSÁLE CZ ISTVÁN gyógyszerésznél Kőröshegyen, Somogy megye.

Főraktárak: Budapest: Török József gyógyszerárában, Király-utca 12. és Dr. Egger Leó gyógyszerárában, Váci-körút 17.

Szállítási feltételek Kőröshegyről:

Ha a gyógyszerekért járó összeg és még 30 kr. postaköltségre előre beküldetik, a küldés portmentes, utánvétellel a küldés jóval többre jön. Tíz üveg vagy azon felüli megrendelésnél, ha a pénz előre beküldetik, a postaköltséget én fizetem, láda és csomagolás is ingyen.

Stowasser J.

Cs. és kir. udvari hangszergyáros,
Budapest, II., Lánchíd-utca 5.

Saját gyártmányú fuvó-, vonó- és ütőhangszereiről, cimbalmairól és mechanikai zenélőműveiről nagy képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve megküldetik.

Elpusztíthatatlan erős orgonahangú harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

Zenekarok felszereléséhez szükséges fuvó- és vonóhangszerek előnyös fizetési feltételek mellett a legjutányosabb árban szállítanak.

A cs. és kir. közös hadsereg, valamint a m. kir. honvédség zenekarának egyedül szállítója.

Törleszt. kölesön földbirtokokra.

Legnagyobb költségen a tulajd. becsérték alapján 20-60 év közti időre készpénzben. Birtokos felmondhat bármikor pénzintézet nem mondhat fel. Csekély kamattal tőke is törlesztetik. Lebonvítás 14 nap alatt. Konvertálás bányeg- és illetékmentes.

Semmi előleges költség.

Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő csakis a telekkönyvi kivonat, kataszterterv.

Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,

Budapest, Váci-körút 39.
Legnagyobb Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet a monarchiában, egyedül, mely hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokosoktól ajánlva van.

A ki állást keres,

a ki valamit venni, vagy eladni óhajt; vegye igénybe a Magyar Néplap hirdetési rovatát, s meg fog győződni, hogy biztos eredményt ér el.

Vogel Máté,

„SZENTEK ÉLETE,”

különös tekintettel a magyar szentekre.

Fordította:

Károly Alajos

Esztergom főmegyei áldozár.

== Nagy negyedrért, 760 oldal, 2 kötet. ==

Ára füzve 7 forint. — Vásznonba kötve 9 forint. — 2 kötetbe kötve 10 forint.

Kiadóhivatalunk által megszerezhető.

Két erőteljes

jó házból való keresztény flu

lakatos tanoncoknak felvétetik.

Pozsgay Lipót

lakatos

Budapest, VIII., Népszínház-u. 13.

RETAY és BENEDEK

ezelőtti

KRISZTA és TÁRSA,

miseruhák, egyházi szerek, zászlók és egyleti lobogók gyára,

Budapest, IV. ker., Lipót-utca 21. sz.

A nagymélt. és föltisztelendő Császa György kalocsai érsek és a budapesti oltáregylet egyedüli szállítói.

Ajánlják bőven felszerelt raktárukat, nevezetesen: miseruhákat, templomi zászlókat, tűzoltó-, iskolai és temetkezésegyleti, iparos-dalegyleti lobogókat, szentségtartókat, kelyheket, áldoztató kelyheket, kereszteteket, füstölőket, oltárlámpákat, esillárokat, szobrokat, nagy választékban. Elfogadjuk stációképek és szentképek festését; oltárok, Mária-trónok, Krisztus-sírok és szószékek akármilyen rajz szerinti művészies elkészítését.

Egyházi kelmék, osipkék, falfeszületek búcsújáró feszületek nagy választékban kapkátok raktárunkon. 36-52

Kívánatra készségesen küldünk bérmentve árjegyzékeket, alkalmas mintákat.

MEGJELENT

és a „SZENT-GELLÉRT” könyvnyomda
kiadóhivatalában kapható

„MARIA-ESTÉK”

(Mária-legendák versekben.)

Irta: VATHY ISTVÁN.

Ára ajánlott portmentes küldéssel 1 forint 10 kr.

Nyomottott a „Szent Gellért” könyvnyomda Budapest, Práter-utca 44.